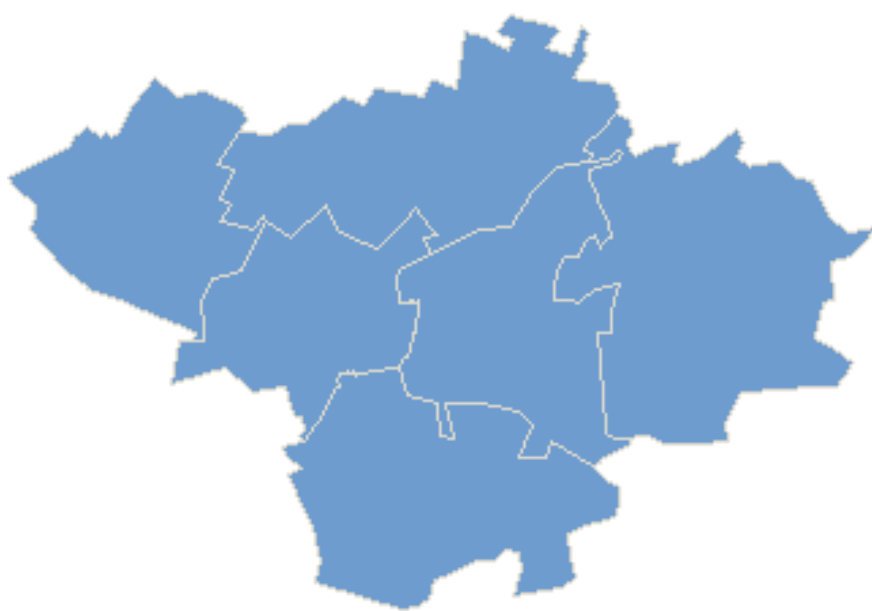

Strategia Rozwoju Powiatu Łęczyńskiego na lata 2024-2030

Łączna 2024

Spis treści:

I. Wstęp, podstawa prawna i metodologia prac strategicznych	4
II. Analiza i diagnoza stanu obecnego	7
2.1. Diagnoza sytuacji przestrzennej	8
2.2. Diagnoza sytuacji społecznej	20
2.3. Diagnoza sytuacji gospodarczej	27
2.4. Promowanie powiatu łęczyńskiego	44
III. Trendy i zjawiska płynące z otoczenia	47
IV. Analiza SWOT	55
V. Wizja i cele strategiczne Powiatu	58
5.1. Wizja strategicznego rozwoju powiatu	58
5.2. Misja powiatu Łęczyńskiego	60
5.3. Cele strategii	62
VI. System wdrażania i monitorowania strategii	70
VII. Spis tabel, rysunków i wykresów	75
Załącznik 1. Wykaz kluczowych zadań inwestycyjnych na lata 2024-2030	76

I. WSTĘP, PODSTAWA PRAWNA I METODOLOGIA PRAC STRATEGICZNYCH

Strategia Rozwoju Powiatu Łęczyńskiego na lata 2024-2030 jest podstawowym dokumentem kierunkowym, określającym wizję, cele i kierunki rozwoju tego obszaru. Strategia jest dokumentem nawiązującym do idei zintegrowanego planowania rozwoju, która znalazła swoje miejsce w polskim systemie prawnym w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju¹. Ustawodawca nie zobligował samorządów powiatowych do tworzenia tego typu dokumentów, jednak ich opracowanie jest dobrą praktyką i powinno być realizowane. Niniejsza strategia została sporządzona zgodnie z metodologią tworzenia tego typu opracowań. W pierwszej kolejności przeprowadzono diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej powiatu łęczyńskiego. Diagnozę każdej ze sfer kończy analiza SWOT, będąca jednocześnie podsumowaniem przeprowadzonych badań. Osobna analiza SWOT zawiera wyselekcjonowane, kluczowe czynniki, które w największym stopniu winny decydować o przyszłości powiatu. Diagnoza została przygotowana przede wszystkim na podstawie danych pochodzących ze statystyki publicznej – Banku Danych Lokalnych GUS. Przyjęcie za podstawę opracowania danych GUS zapewnia porównywalność tych danych w czasie i przestrzeni. W rezultacie możliwa była analiza pozycji powiatu łęczyńskiego na tle województwa lubelskiego, jego wewnętrznego zróżnicowania oraz zmian jakie zachodziły zarówno w Powiecie, jak i w poszczególnych gminach na przestrzeni ostatnich lat. Warto również zaznaczyć, że na danych GUS bazują dokumenty strategiczne i operacyjne wszystkich szczebli podziału administracyjnego kraju. Następnie opracowano syntezę diagnozy szczegółowej, po czym zostały rozpoczęte prace nad wizją, misją, celami strategicznymi i działaniami do realizacji.

W trakcie prac nad aktualizacją strategii wzięto pod uwagę poprzednią wersję strategii: *Strategia Rozwoju Powiatu Łęczyńskiego na lata 2016-2021* zmienionej Uchwałą nr LII/439/2023 Rady Powiatu w Łęcznej z dnia 31 października 2023 r, w której dokonano aktualizacji i zmiany brzmienia na *Strategia Rozwoju Powiatu Łęczyńskiego na lata 2016-2025* wychodząc z założenia, że dokument ten i stopień jego realizacji powinien stanowić punkt wyjścia do dalszych prac analitycznych.

Strategia jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania powiatem. Pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości w poczynaniach władz powiatu, niezależnie od

¹ Dz. U. 2024, poz. 324.

zmieniających się uwarunkowań politycznych. Strategia umożliwi również efektywne gospodarowanie własnymi, zwykle ograniczonymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze, zasoby ludzkie, infrastruktura czy też środki finansowe. Kluczową rolę w procesie realizacji Strategii odegrają jednostki organizacyjne powiatu łęczyńskiego. Jednak dla skutecznego wdrażania celów Strategii niezbędne będzie zaangażowanie w ten proces społeczności lokalnej, partnerów społeczno-gospodarczych takich jak organizacje pozarządowe, organizacje zrzeszające pracodawców i pracowników, przedsiębiorców, lokalnych działaczy i społeczników. Uwzględnienie zgłaszanych opinii i pomysłów pozwala na wypracowanie strategii, z którą będzie się identyfikowała w dużym stopniu społeczność lokalna.

Zadbano także, by Strategia Rozwoju Powiatu Łęczyńskiego na lata 2024-2030 była spójna z celami *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030* oraz dokumentami operacyjnymi, związanymi z polityką regionu. W pracach nad Strategią uczestniczył także powołany w tym celu Zarządzeniem nr 190/2023 Starosty Łęczyńskiego Zespół ds. pracy nad Strategią Rozwoju Powiatu Łęczyńskiego. Skład Zespołu tworzyli:

Michał Pelczarski – Przewodniczący Zespołu, Wicestarosta
Wioletta Wachewicz – Zastępca Przewodniczącego Zespołu, Sekretarz Powiatu
Joanna Puła – Sekretarz Zespołu, Naczelnik Wydziału Inwestycji i Rozwoju Powiatu
Monika Kryk – Naczelnik Wydziału Administracyjno-Gospodarczego
Joanna Filipiak-Białek – Naczelnik Wydziału Budownictwa i Architektury
Patrycja Miazio – Skarbnik Powiatu
Stanisław Dylewski – Naczelnik Wydziału Geodezji, Kartografii i Katastru
Elżbieta Duda – Naczelnik Wydziału Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych
Wioleta Olender – Naczelnik Wydziału Promocji, Kultury i Turystyki
Marta Kociuba – Naczelnik Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych
Emilia Pituch – Naczelnik Wydziału Ochrony Środowiska
Dorota Makara – Naczelnik Wydziału Obsługi Szkół i Placówek Oświatowych
Anna Cieślińska – Główny Specjalista ds. Kontroli Zarządczej
Robert Krakowiak – Główny Specjalista ds. obrony cywilnej
Anna Mazurek-Ilczak – Główny Specjalista ds. Kadr
Joanna Gańska-Skrzypczak – Kierownik Zespołu ds. Gospodarki Nieruchomościami

Katarzyna Warszawska-Krakiwiak – Kierownik Zespołu Zarządzania Kryzysowego,
Spraw Obronnych i Obywatelskich

Paulina Kasprzak – Inspektor Ochrony Danych

Jolanta Krzeszowska – p.o. Powiatowy Rzecznik Konsumentów

Katarzyna Łoś – Przewodniczący Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o
Niepełnosprawności w Łącznej

Przedmiotowe opracowanie zostało przygotowane zgodnie z aktualnymi przepisami prawa oraz w oparciu o najlepsze standardy i dobre praktyki w ramach założeń modelu partycypacyjno-eksperymentalnego.

II. ANALIZA I DIAGNOZA STANU OBECNEGO

Rozwój regionalny i lokalny opiera się na endogennych (wewnętrznych) i egzogennych (zewnętrznych) czynnikach oraz różnych modelach prowadzonej polityki rozwoju. Zaprezentowana poniżej diagnoza stanu wyjściowego obejmuje szczegółową analizę uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych rozwoju powiatu. Do czynników zewnętrznych mogących w istotny sposób wpłynąć na rozwój powiatu zaliczono postępujące procesy integracyjne i globalizacyjne w Europie, stosowanie polityk wspólnotowych (w tym polityki rolnej i polityki rozwoju obszarów wiejskich), a także takie zjawiska jak dynamiczny rozwój technologiczny i związane z tym zagrożenia w cyberprzestrzeni, pojawianie się nowych form turystyki, niekorzystnie kształtujące się trendy demograficzne ale także skutki pandemii COVID-19 oraz wojny na Ukrainie. Natomiast oceny czynników wewnętrznych rozwoju powiatu dokonano w najważniejszych obszarach rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu, zwracając szczególną uwagę na powiązanie analizowanych obszarów z przyjętym w strategii systemem monitorowania. Zbiorcza analiza SWOT jest podsumowaniem przeprowadzonych badań analitycznych i stanowi podstawę do sformułowania właściwej wizji i strategii rozwoju powiatu.

W przedmiotowym rozdziale przedstawiono wnioski z przeprowadzonej diagnozy strategicznej obszaru w podziale na trzy sfery:

I.	SPOŁECZNA	
II.	GOSPODARCZA	
III.	PRZESTRZENNA	

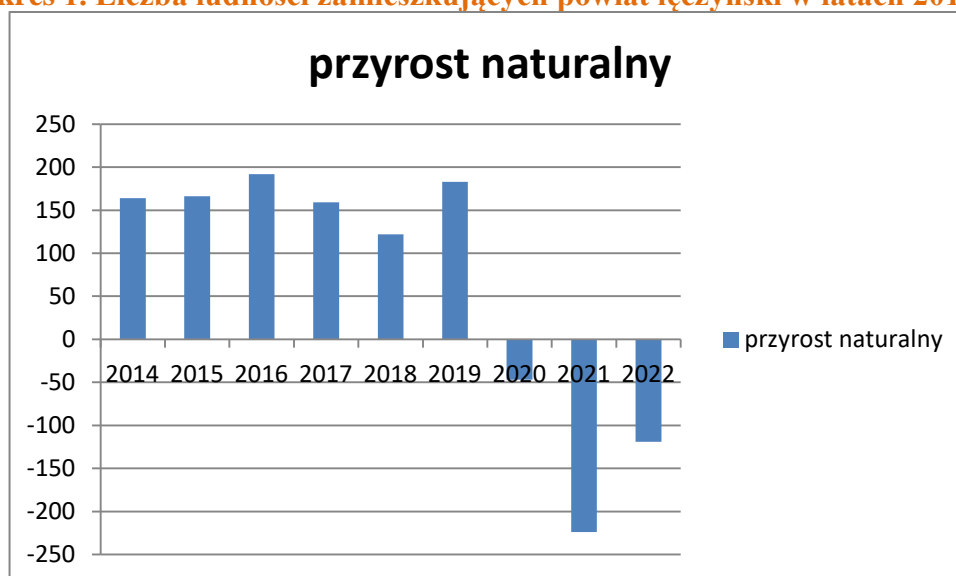
2.1. Diagnoza sytuacji społecznej

Aktualna i prognozowana sytuacja demograficzna powiatu

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 31 XII 2022 roku ludność faktycznie zamieszkała powiat łączyński wynosiła 55 926 osób. Na podstawie analizy danych n.t. ludności z lat 2014-2023 można zauważyć, że liczba ludności w powiecie mimo okresowych zmian utrzymywała się na podobnym stałym poziomie w okresie 2014-2019, natomiast w latach 2020-2022 zauważalnie spadła poniżej 56 tys. Jest to tendencja charakterystyczna dla całego obszaru województwa lubelskiego i kraju. Kluczowe były w tym zakresie ostatnie trzy lata (2020-2022) i konsekwencje COVID-19 co potwierdzają dane GUS.

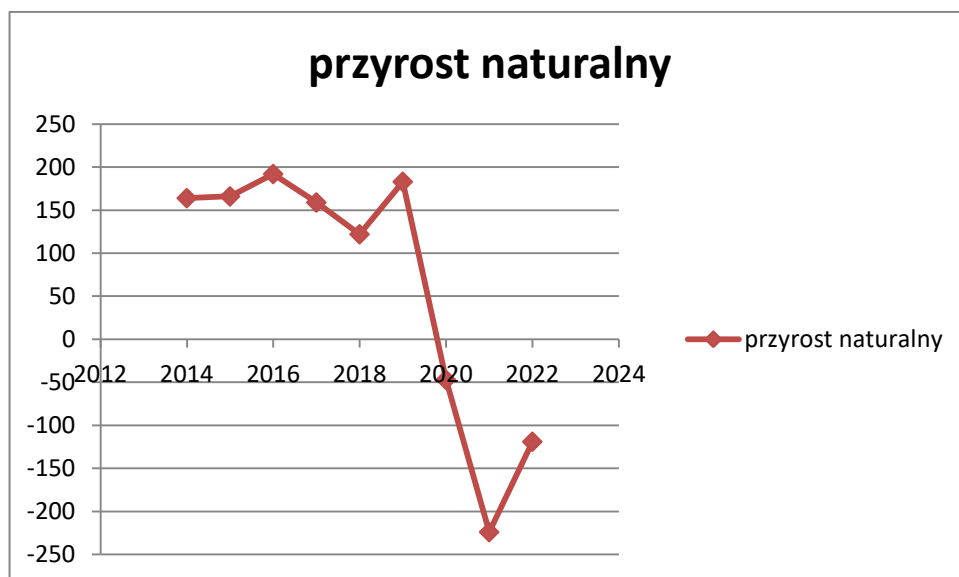
Wykres 1. Liczba ludności zamieszkujących powiat łączyński w latach 2014-2022.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Analizując dane dotyczące powiatu łączyńskiego widać pogarszającą się sytuację demograficzną. W okresie 2014-2019 notowano wyłącznie dodatni przyrost naturalny, natomiast od roku 2020 liczba zgonów przewyższa liczbę urodzeń. W 2020 r. rozpoczął się (prawdopodobnie trwały) proces ujemnego przyrostu naturalnego w powiecie łączyńskim (wykres 2) – liczba zgonów przekraczała liczbę urodzeń o 47 osób, w 2021 r. o 224, a w roku 2022 o 119 osób. Jest to tendencja widoczna w województwie lubelskim (w roku 2022 liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń o 9210 osób), jak i w całym kraju (305 132 urodzeń vs 448 448 zgonów).

Wykres 2: Przyrost naturalny w Powiecie łączyńskim w latach 2014-2022.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 1: Saldo migracji w powiecie łęczyńskim z podziałem na osoby w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym, poprodukcyjnym.

Osoby w wieku przedprodukcyjnym									
rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
wskaźnik	-19	-	-13	-34	8	-45	-12	12	-12
Osoby w wieku produkcyjnym									
rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
wskaźnik	-171	-	-189	-176	-120	-227	-11	-91	-110
Osoby w wieku poprodukcyjnym									
rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
wskaźnik	-19	-	6	-	-2	-2	-9	-8	-2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Kolejnym czynnikiem wpływającym na liczbę ludności w powiecie jest różnica między napływem a odpływem mieszkańców w danym roku. Niestety w tym przypadku dane przedstawiające saldo migracji wewnętrznych notowały nadal ujemny wskaźnik.

Od 2014 r. powiat łęczyński odnotowuje praktycznie stałe ujemne saldo migracji, w szczególności w grupie osób w wieku produkcyjnym. Dla rozwoju powiatu ważna jest duża liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, w tym obszarze także odnotowywane są nieznaczne spadki. Dla prognozowania rozwoju powiatu i przyszłej kondycji demograficznej istotne znaczenie ma także struktura wiekowa mieszkańców powiatu.

Tabela 2: Struktura ludności w powiecie łączyńskim w roku 2022 w podziale na podstawowe grupy wiekowe.

Ludność w wieku	Liczba ludności województwo lubelskie	Liczba ludności powiat łączyński	Udział % w ogólnej liczbie mieszkańców	
			powiat łączyński	województwo lubelskie
przedprodukcyjnym	364 927	11 249	21%	18%
produkcyjnym	1 176 503	33 492	60%	58%
poprodukcyjnym	476 852	10 892	19%	24%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Podobnie jak wcześniejsze wskaźniki demograficzne struktura ludności z podziałem na główne grupy wiekowe prezentuje się korzystnie w stosunku do reszty województwa lubelskiego. Większy udział osób w wieku produkcyjnym świadczy o większych możliwościach lokalnej gospodarki. Natomiast większy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym daje nadzieję na większe możliwości rozwojowe w przyszłości.

Tabela 3: Prognoza demograficzna do 2035 roku.

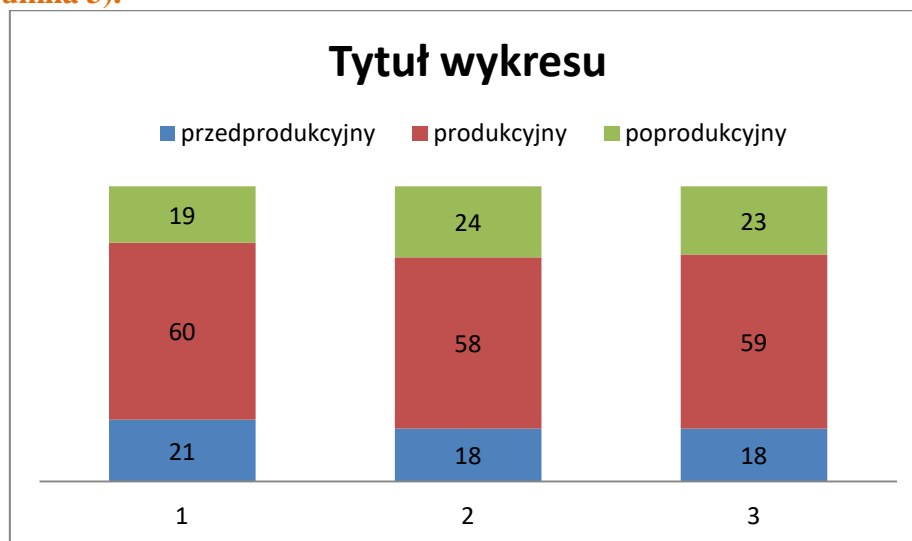
Jednostka terytorialna	Zmiana 2019/2025			Zmiana 2019/2030			Zmiana 2019/2035		
	Miasto	Wieś	Ogółem	Miasto	Wieś	Ogółem	Miasto	Wieś	Ogółem
Polska	-1,67%	-3,55%	1,15%	-3,12%	-6,14%	1,42%	-4,97%	-9,06%	1,19%
Województwo lubelskie	-2,77%	-4,87%	-0,96%	-5,34%	-8,48%	-2,61%	-8,32%	-12,55%	-4,65%
powiat łączyński	-1,45%	-10,23%	2,85%	-3,03%	-18,40%	4,48%	-5,16%	-27,36%	5,68%

Źródło: PROGRAM STRATEGICZNEGO ROZWOJU TRANSPORTU WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO DO ROKU 2030 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2040 ROKU), Warszawa, 13.12.2023, s. 23-24.

Niekorzystne trendy demograficzne widać dopiero w analizie danych na przestrzeni ostatnich lat. Podobnie jak w odniesieniu do całego kraju wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym, a spada liczba osób w wieku przedprodukcyjnym. Dynamika tych zmian jest jednak nadal mniejsza niż w odniesieniu do całego kraju.

Wykres 3: Procentowa struktura ludności w podziale na główne grupy wiekowe w roku 2022 dla powiatu łączyńskiego (kolumna 1) i województwa lubelskiego (kolumna 2) i kraju (kolumna 3).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Obciążenie demograficzne osobami starszymi w powiecie łączyńskim jest mniejsze niż w przypadku trendów obserwowanych w województwie i w całym kraju. Jednakże procesy starzenia się są widoczne i będą postępować, zatem kluczowe jest rozwijanie usług z zakresu pomocy społecznej i ochrony zdrowia i konsekwentne wdrażanie polityki senioralnej. W powiecie obserwowany jest nieznaczny ale jednak spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym, co może pogłębiać niekorzystne procesy związane ze zwiększającym się obciążeniem demograficznym w powiecie. Kluczowe jest prowadzenie działań mających na celu stworzenie oferty atrakcyjnej dla najmłodszych grup mieszkańców oraz zapewnienie odpowiednich warunków do życia, w celu ograniczenia emigracji młodych osób.

Tabela 4: Porównanie wskaźnika feminizacji w roku 2022.

Liczba kobiet na 100 mężczyzn	
Polska	107
województwo lubelskie	107
powiat łączyński	104

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Wskaźnik feminizacji jest niższy niż na terenie całego województwa lubelskiego i kraju, co również potwierdza korzystną sytuację demograficzną. Także wskaźniki w ramach

prognozy demograficznej są korzystne dla powiatu łęczyńskiego mimo migracji wewnątrzregionalnych.

Edukacja

Edukacja jest ważnym wyznacznikiem poziomu rozwoju społeczności lokalnej. Dobrze wykształcone społeczeństwo ma większe możliwości w poruszaniu się na rynku pracy oraz jest lepiej przygotowane do modyfikowania kariery zawodowej. Zgodnie z danymi statystycznymi GUS na dzień 31.12.2021 r. 13 590 mieszkańców powiatu łęczyńskiego było w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 6 718 kobiet oraz 6 872 mężczyzn). Sieć szkół istniejących na terenie powiatu łęczyńskiego gwarantuje dobrą dostępność do przedszkoli i szkół podstawowych. W roku 2021 w powiecie łęczyńskim mieściło się 16 przedszkoli, w których do 79 oddziałów uczęszczało 1 612 dzieci (789 dziewczynek oraz 823 chłopców). W powiecie było 27 szkół podstawowych, w których w 314 oddziałach uczyło się 4 883 uczniów (2 410 dziewcząt oraz 2 473 chłopców).

Ze względu na kompetencje samorządów - samorząd powiatowy realizuje zadania w zakresie edukacji na szczeblu ponadpodstawowym. Wykraczając poza ten zakres w 2020 r. zostało otwarte Przedszkole Ogólnodostępne z Oddziałami Specjalnymi w Ludwinie przekształcone w 2021 w Przedszkole Specjalne w Ludwinie. Wynikało to z wyjścia naprzeciw potrzeb lokalnej społeczności, dzieci za specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i ich rodzin ponieważ na terenie powiatu dotychczas nie funkcjonowało takie przedszkole, ponadto 1 września 2022 roku rozpoczęła swoją działalność Bursa Szkolna w Łęcznej. Działalność bursy ma zachęcić do wyboru szkół łęczyńskich oraz umożliwić odpowiednie warunki do edukacji młodzieży mieszkającej w rejonach powiatu, które charakteryzują się słabszym połączeniem komunikacyjnym.

Powiat łęczyński posiada zróżnicowaną ofertę dla uczniów szkół ponadpodstawowych, w skład których wchodzi: licea ogólnokształcące, technika, branżowe szkoły I stopnia, szkoły policealne dla młodzieży i dorosłych. Według stanu na koniec 2023 roku Powiat Łęczyński był organem prowadzącym 10 placówek oświatowych:

- 1) Przedszkole Specjalne w Ludwinie,
- 2) Zespół Szkół Rolniczych w Kijanach,
- 3) Zespół Szkół Nr 2 im. Simona Bolívara w Milejowie,
- 4) Zespół Szkół im. Króla Kazimierza Jagiellończyka w Łęcznej,

- 5) Zespół Szkół Górniczych w Łęcznej,
- 6) Zespół Szkół w Ludwinie,
- 7) Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Łęcznej,
- 8) Ośrodek Rewalidacyjno - Wychowawczy w Łęcznej,
- 9) Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Podgłęboku,
- 10) Bursa Szkolna w Łęcznej, działająca od 1 września 2022 r..

W roku szkolnym 2022/2023 w powiatowych placówkach oświatowych funkcjonowały następujące typy szkół:

- przedszkole specjalne - 1
- liceum ogólnokształcące - 2
- liceum ogólnokształcące specjalne -1
- liceum ogólnokształcące dla dorosłych - 2
- szkoła policealna - 1
- szkoła branżowa - 2
- szkoła branżowa specjalna - 1
- technikum - 4
- szkoła podstawowa - 1

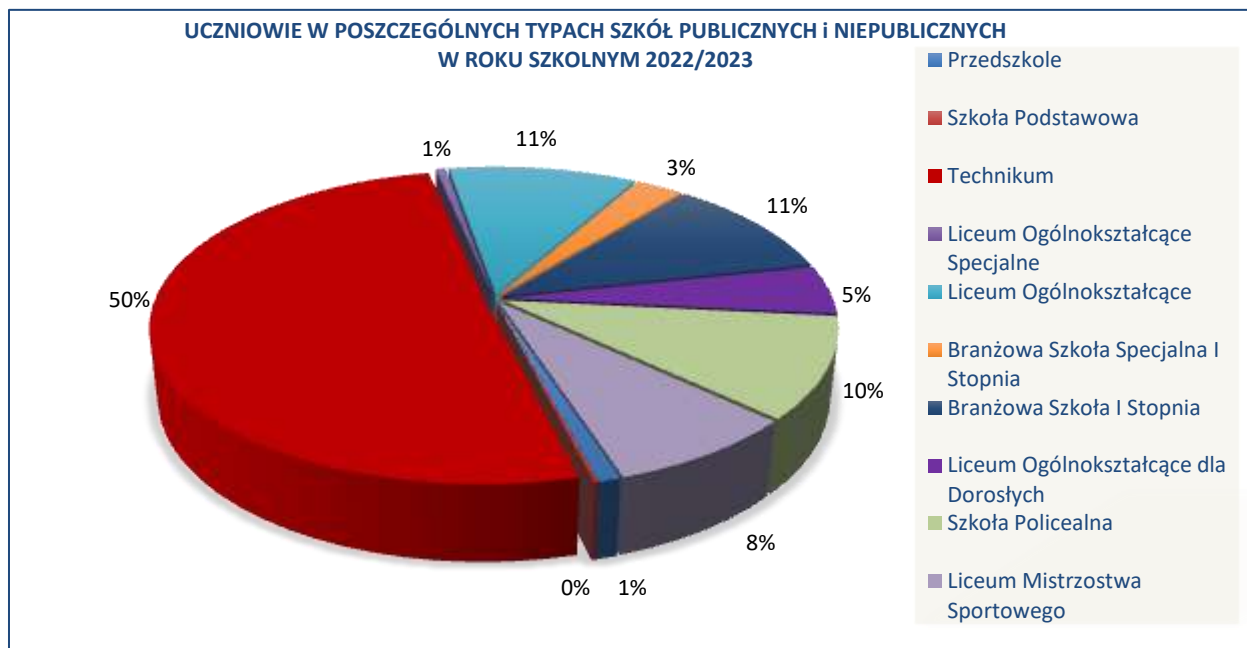
Tabela 5: Sieć publicznych i niepublicznych szkół ogólnodostępnych.

Typ szkoły	Publiczna		Niepubliczna	
	Liczba		Liczba	
	Szkół	Uczniów	Szkół	Uczniów
Przedszkole	1	14	-	-
Młodzież	1319			
Szkoła Podstawowa	1	3	-	-
Technikum	4	799	-	-
Liceum Ogólnokształcące	2	171	1	126
Liceum Ogólnokształcące Specjalne	1	9	-	-
Branżowa Szkoła I Stopnia	2	167	-	-
Branżowa Szkoła Specjalna I Stopnia	1	44	-	-
Dorośli	244			
Liceum Ogólnokształcące	2	80	-	-
Szkoła Policealna	1	164	-	-

Źródło: System Informacji Oświatowej, stan na 30.09.2022.

Wykres 4. Uczniowie w poszczególnych typach szkół w roku szkolnym 2022/2023.

Źródło: System Informacji Oświatowej, stan na 30.09.2022.

W powiecie Łęczyńskim działa Przedszkole Specjalne w Ludwinie. W roku szkolnym 2022/2023 do przedszkola uczęszczało 14 dzieci oraz 16 dzieci na Wczesne Wspomaganie Rozwoju Dziecka. Organizacja różnorodnych zajęć pozwala na wszechstronny rozwój podopiecznych. Nauczyciele i specjaliści zatrudnieni w placówce (pedagodzy, logopedzi, terapeuci SI, fizjoterapeuci), ściśle ze sobą współpracują. Pozwala to na uzyskanie pełnego obrazu dziecka, na który składają się różnego rodzaju diagnozy i obserwacje.

Ponadto w Powiecie działa Ośrodek Rewalidacyjno - Wychowawczy w Łęcznej dla dzieci i młodzieży w wieku od 3 do 25 lat z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, a także dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, realizującymi obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązek szkolny i obowiązek nauki.

Zapewnienie dostępu placówek wychowawczo-opiekuńczych jest istotne i przekłada się na możliwości powrotu na rynek pracy i podjęcia pracy przez rodziców, a tym samym zwiększenia aktywności zawodowej mieszkańców, w szczególności kobiet.

Tabela 6. Liczba uczniów w zespołach szkół ponadpodstawowych w poszczególnych latach szkolnych (stan na 30.09.2022 SIO).

Nazwa szkoły	18/19	19/2	20/2	21/22	22/23
		0	1		
Zespół Szkół Rolniczych w Kijanach	244	257	261	293	321
Zespół Szkół Nr 2 im. Simona Bolívara w Milejowie	328	365	325	323	299
Zespół Szkół im. K. K. Jagiellończyka w Łęcznej	279	305	285	277	353
Zespół Szkół Górniczych	200	267	257	223	229
Zespół Szkół w Ludwinie	129	153	158	168	176
Razem	1180	1569	1286	1284	1378

Źródło: dane na podstawie SIO.

Powiat Łęczyński prowadzi w ramach kształcenia specjalnego Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy dla dziewcząt skierowanych postanowieniem sądu z powodu niedostosowania społecznego. Do zadań placówki należy eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanek do życia zgodnego z obowiązującymi normami społecznymi i prawnymi. Z chwilą umieszczenia w placówce dziewczęta są objęte zintegrowaną edukacją resocjalizacyjną, socjoterapeutyczną, wychowawczą i opiekuńczą, jak również uzyskują przygotowanie do pracy w zawodzie. W ramach zajęć wychowawczych w internacie prowadzone są zajęcia specjalistyczne tj. resocjalizacyjne, socjoterapeutyczne, profilaktyczne „Spójrz inaczej na agresję” oraz terapeutyczne w zakresie terapii uzależnień.

Z punktu widzenia rozwoju powiatu szczególne znaczenie ma edukacja ponadpodstawowa. Spadająca liczba uczniów, a w związku z tym coraz mniejsze subwencje oświatowe, generują konieczność zwiększania środków własnych na utrzymanie obecnej struktury edukacyjnej, co więcej analizując dane dotyczące liczby uczniów w szkołach podstawowych należy zakładać, że w kolejnych latach problem będzie się pogłębiać. Prowadzić to będzie do konieczności reorganizacji sieci szkolnictwa ponadpodstawowego na terenie powiatu łęczyńskiego. Reforma oświaty podlegającej samorządowi powiatowemu będzie jednym z największych wyzwań stojących przed władzami samorządowymi w najbliższych latach (widoczna dysproporcja pomiędzy szkołami, spadek liczby uczniów w Zespołach szkół w Milejowie, Ludwinie i Zespole Szkół Górniczych z jednoczesnym wzrostem zainteresowania Zespołem Szkół im. K. K. Jagiellończyka oraz Zespołem Szkół Rolniczych w Kijanach, gdzie dużą liczbę uczniów stanowi młodzież z Ukrainy).

Pomoc społeczna i ochrona zdrowia

Infrastruktura ochrony zdrowia i opieki społecznej mieszkańcy powiatu mają stosunkowo dobry dostęp do infrastruktury ochrony zdrowia. Na terenie powiatu funkcjonuje jeden publiczny szpital z siedzibą w Łęcznej. Stacjonarnych i ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych na rzecz mieszkańców powiatu łęczyńskiego udziela Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łęcznej, dla którego organem założycielskim jest Powiat Łęczyński. W zakresie opieki szpitalnej w SPZOZ w Łęcznej prowadzona jest działalność w ramach: Oddziału Chorób Wewnętrznych, Oddziału Chirurgii Ogólnej i Małoinwazyjnej, Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Oddziału Urazowo-Ortopedycznego, Oddziału Rehabilitacyjnego, Izby Przyjęć, Oddziału Intensywnej Opieki Medycznej, Ośrodka Hiperbarii, Wschodniego Centrum Leczenia Oparzeń i Chirurgii Rekonstrukcyjnej. Poza szpitalem na terenie powiatu działają prywatne oraz publiczne placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie).

Na terenie powiatu, według danych na rok 2022 działa 17 aptek. W 2023 w placówkach udzielono łącznie 346 674 porad lekarskich (łącznie z poradami opłacanymi przez pacjentów), natomiast ze świadczeń Szpitala w Łęcznej skorzystało w 2023 roku 91 368 osób. Szpital stale podnosi jakość swoich usług a także wpisuje się w trend starzenia społeczeństwa oraz wydłużenia średniej długości życia. Jest to pożądany kierunek rozwoju ponieważ z uwagi na obserwowane procesy demograficzne, należy spodziewać się wzrostu liczby porad i skali korzystania z usług opieki zdrowotnej.

W skład powiatowej infrastruktury pomocy społecznej wchodzi Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR), Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna oraz Placówka Opiekuńczo– Wychowawcza w Kijanach (PO-W). PCPR w ramach swojej działalności przyznaje pomoc w postaci: żywności, ubrań, pomocy psychologicznej, pedagogicznej i prawnej oraz dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego, pomoc w zakresie szkoleń dla rodziców zastępczych, a także pomoc w zakresie likwidacji barier technicznych i architektonicznych osobom niepełnosprawnym itp. Do zadań PCPR-u należy również opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup

szczególnego ryzyka. Powiat Łęczyński w 2006 roku przy dofinansowaniu ze środków PFRON utworzył Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Łęcznej świadczących usługi gastronomiczne oraz w 2021 roku Zakład Aktywności Zawodowej w Jaszczowie, który świadczy usługi pralnicze. Zatrudnienie znajdują tu osoby, które wymagają działań rehabilitacyjnych, medycznych oraz wsparcia społecznego. Równoległe z pracą zawodową osób niepełnosprawnych realizowane są plany rehabilitacyjne uwzględniające indywidualne potrzeby i predyspozycje pracowników.

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna świadczy pomoc w zakresie: diagnozy, terapii psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej, terapii rodzin, psychoprofilaktyki, mediacji, doradztwa zawodowego oraz wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. Natomiast Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza w Kijanach jest placówką zapewniającą całodobową opiekę i wychowanie dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej, dla których nie znaleziono rodzinnej opieki zastępczej. W placówce tej dzieci przebywają do momentu powrotu do rodziny naturalnej, znalezienia rodziny zastępczej, adopcyjnej, usamodzielnienia po uzyskaniu pełnoletniości lub do czasu ukończenia szkoły. Niezależnie od Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie na terenie każdej gminy funkcjonuje miejski lub gminny ośrodek pomocy społecznej.

W roku 2019 na terenie powiatu Łęczyńskiego powstał Klub SENIOR+, który pozyskał środki w ramach „Programu Senior+” na lata 2021-2025. Głównym zadaniem programu jest zwiększenie aktywności uczestnictwa seniorów w życiu społecznym. Utworzony został także Dzienny Dom Seniora w Jaszczowie oraz Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Jaszczowie. Na terenie Powiatu podejmowane są inicjatywy mające na celu zminimalizowanie barier ograniczających uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami w życiu zawodowym i społecznym. Wśród tych inicjatyw warto wspomnieć o pilotażowym programie „AKTYWNY SAMORZĄD”.

Na terenie Powiatu Łęczyńskiego w latach 2021 – 2023 w ramach projektu „Pilotażowe wdrożenie modelu Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą (SCWEW)” przy Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Podgłębkiem działało Specjalistyczne Centrum Wspierające Edukację Włączającą, które objęło wsparciem 6 placówek edukacyjnych z terenu powiatu łęczyńskiego. Działania SCWEW służyły przygotowaniu przedszkoli oraz szkół do nowej roli, polegającej na podejmowaniu inicjatyw

na rzecz wdrażania edukacji włączającej, w tym do podejmowania działań informacyjnych i prowadzenia zajęć modelowych. Funkcjonowała wypożyczalnia sprzętu specjalistycznego oraz materiałów edukacyjnych, które wspomagały pracę nauczyciela czy rodzica z dzieckiem wymagającym zindywidualizowanego podejścia.

Od 1 czerwca 2021 r. na terenie powiatu łęczyńskiego są świadczone usługi transportu indywidualnego door-to-door dla osób potrzebujących wsparcia w zakresie mobilności. Usługa obejmuje pomoc w wydestaniu się z mieszkania lub innego miejsca, przejazd i pomoc w dotarciu do miejsca docelowego. Uprawnionymi do skorzystania z usługi są mieszkańcy powiatu łęczyńskiego, którzy ukończyli 18 rok życia oraz mają problemy z poruszaniem się lub posiadają stopień niepełnosprawności. Celem świadczonych usług jest aktywizacja społeczno – zawodowa osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności. Od 2023 roku jednostką realizującą przedmiotową usługę jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej.

Od 2022 roku w Powiecie Łęczyńskim funkcjonuje Ośrodek Wsparcia i Testów, którego celem działania jest zwiększanie, podtrzymywanie lub poprawianie możliwości samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością. W ramach działania OWIT osoby niepełnosprawne oraz członkowie ich rodzin mogą nieodpłatnie korzystać z porad specjalistów, testować oraz wypożyczyć technologie asystujące i wspomagające. Ośrodek Wsparcia i Testów mieści się w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej a jego działalność jest w całości finansowana ze środków PFRON.

Bezpieczeństwo

Poczucie bezpieczeństwa ma bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców powiatu, jak i rozwoju turystycznego. Został opracowany: „Program zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na lata 2023-2028 w Powiecie Łęczyńskim” (przyjęty Uchwałą Nr XLIV/366/2022 Rady Powiatu w Łęcznej z dnia 29 grudnia 2022 roku). Realizujący program to: Urząd Gminy w Ludwinie, Urząd Gminy w Puchaczowie, Urząd Gminy w Milejowie, Urząd Gminy w Cycowie, Urząd Gminy w Spiczynie, Urząd Miejski w Łęcznej, Komenda Powiatowa Policji w Łęcznej, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Łęcznej, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Łęcznej, Zarząd Dróg Powiatowych w Łęcznej Powiatowe Centrum

Pomocy Rodzinie w Łęcznej, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Łęcznej, Zespół Szkół w Ludwinie, Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Piasecznie, Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego w Zezulinie, Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Dratowie, Zespół Szkół Nr 2 im. Simona Bolívara w Milejowie, Zespół Szkół im. Króla Kazimierza Jagiellończyka w Łęcznej, Zespół Szkół Rolniczych w Kijanach, Starostwo Powiatowe w Łęcznej, Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy w Łęcznej, Przedszkole Specjalne w Ludwinie, Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Podgłębokiem, Zespół Obsługi Szkół i Przedszkoli w Łęcznej. Realizowane są także zadania w zakresie ochrony przeciwpowodziowej.

W związku z wojną na Ukrainie podjęto także odpowiednie działania w zakresie obronności. Przyjęto stosowne dokumenty i plan kontroli problemowych wykonywania zadań obronnych na 2023 rok. W dniu 11 grudnia 2023 r. został zatwierdzony przez Wojewodę Lubelskiego Powiatowy Plan Zarządzania Kryzysowego. W realizacji przedsięwzięć biorą udział wszystkie wydziały, samodzielne, wieloosobowe stanowiska pracy Starostwa Powiatowego w Łęcznej, wszystkie jednostki organizacyjne powiatu, zespolone i niezespolone powiatowe służby, inspekcje, straże, UM Łęczna, UG gmin: Cyców, Ludwin, Milejów, Puchaczów, Spiczyn.

Kultura

Na terenie powiatu funkcjonuje kilkanaście ośrodków kultury, które są organizatorami imprez o charakterze kulturalnym, edukacyjnym i sportowym, ponadto oferują zajęcia i warsztaty skierowane do mieszkańców w różnym wieku. Oprócz ośrodków kultury w powiecie działają także biblioteki.

W ostatnich latach zauważalny był brak aktywności w zakresie kultury – powodem tego stanu było m.in. wystąpienie pandemii COVID-19 w 2020 r., co znacząco ograniczyło prowadzoną działalność kulturalną. Powoli jednak działalność odżywa na nowo.

Większość instytucji kultury wyższego rzędu (teatr, filharmonia, operetka) znajduje się w stolicy województwa. Ważną rolę w szerzeniu działalności kulturalno-oświatowej w powiecie pełnią biblioteki publiczne i ich filie. Wszystkie placówki są samodzielnymi instytucjami kultury. Starostwo Powiatowe w Łęcznej jest organem prowadzącym Powiatową Bibliotekę Publiczną, która działa od 2000 roku. Biblioteka oprócz udostępniania zbiorów i działalności informacyjnej, prowadzi działalność edukacyjno-kulturalną służącą promocji biblioteki i czytelnictwa.

Na terenie powiatu w każdej gminie funkcjonują ośrodki kultury, w których można rozwijać zainteresowania i umiejętności oraz krzewić kulturę ludową (Centrum Kultury w Łęcznej, Gminny Ośrodek Kultury w Milejowie, Gminny Ośrodek Kultury w Puchaczowie, Gminny Dom Kultury w Cycowie, Gminne Centrum Kultury w Ziółkowie (Gmina Spiczyn), Gminne Centrum Kultury i Sportu w Ludwinie). Ośrodki we współpracy z wieloma instytucjami regionu przygotowują i realizują corocznie imprezy z dziedziny teatru, muzyki, plastyki, sztuki ludowej, historii, promocji zdrowia itp. Ważną funkcję kulturalną w życiu mieszkańców powiatu pełnią również zespoły artystyczne, oraz gminne remizy strażackie, funkcjonujące przy jednostkach Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP). Dlatego należy zadbać o właściwe funkcjonowanie OSP i ich doposażenie w niezbędny sprzęt i środki.

Sport i rekreacja

Powiat jest stosunkowo dobrze wyposażony w infrastrukturę sportową, na którą składają się boiska piłkarskie, hale widowiskowo-sportowe, korty tenisowe, przyszkolne sale gimnastyczne wraz z towarzyszącym zapleczem, strzelnica i basen. Jednak nie wszystkie z nich są dostosowane do obecnych potrzeb. Część obiektów wymaga pilnych prac remontowo-modernizacyjnych i dostosowania do wymaganych standardów. Na terenie każdej z gmin powiatu łużyńskiego powstały wielofunkcyjne boiska w ramach programu „Moje boisko-Orlik 2012”. Realizacja tych przedsięwzięć przyczyniła się znacząco do wzrostu dostępności infrastruktury sportowej i poprawy warunków uprawiania sportu i rekreacji. Wszystkie obiekty wymagają stałego monitorowania ich stanu i należy stale dbać przede wszystkim o doposażenie w sprzęt istniejącej infrastruktury sportowej oraz o pełniejsze wykorzystanie jej przez mieszkańców.

Na terenie powiatu łużyńskiego działa, założony w 1979 roku, Klub Sportowy „Górnik” Łęczna. Jest to najlepiej zorganizowany pod względem zaplecza sportowego klub w województwie lubelskim. Głównym jego sponsorem jest kopalnia węgla kamiennego Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. Obecnie w klubie istnieją sekcje: piłki nożnej, zapasów, badmintona, krav-maga i tenisa ziemnego. Poza tym funkcjonują uczniowskie kluby sportowe oraz stowarzyszenia kultury fizycznej. Trenujący w klubach sportowych osiągają wysokie wyniki na zawodach sportowych różnych dyscyplin. Z inicjatywy samorządu powiatowego organizowane są liczne imprezy i wydarzenia sportowe. Turnieje, spływy kajakowe, rajdy rowerowe na trwałe wpisały się do kalendarza wydarzeń regionu. Najbardziej aktywnymi uczestnikami działalności klubów sportowych są dzieci młodzież, która osiąga sukcesy w

zapasach, sumo, badmintonie i grach zespołowych. Nad każdym jeziorem znajdują się sezonowe wypożyczalnie sprzętu wodnego. Nad jeziorem Piaseczno działa baza żeglarska oraz baza nurkowa, w której istnieje możliwość przeprowadzenia kursu dla zorganizowanych grup młodzieżowych i studenckich. Dodatkowych atrakcji dostarcza przystań kajakowa w Jaszczowie wraz z pomostem malowniczo wkomponowana w brzegi rzeki Wieprz oraz zlokalizowane w sąsiedztwie altanki rekreacyjne.

2.2. Diagnoza sytuacji gospodarczej

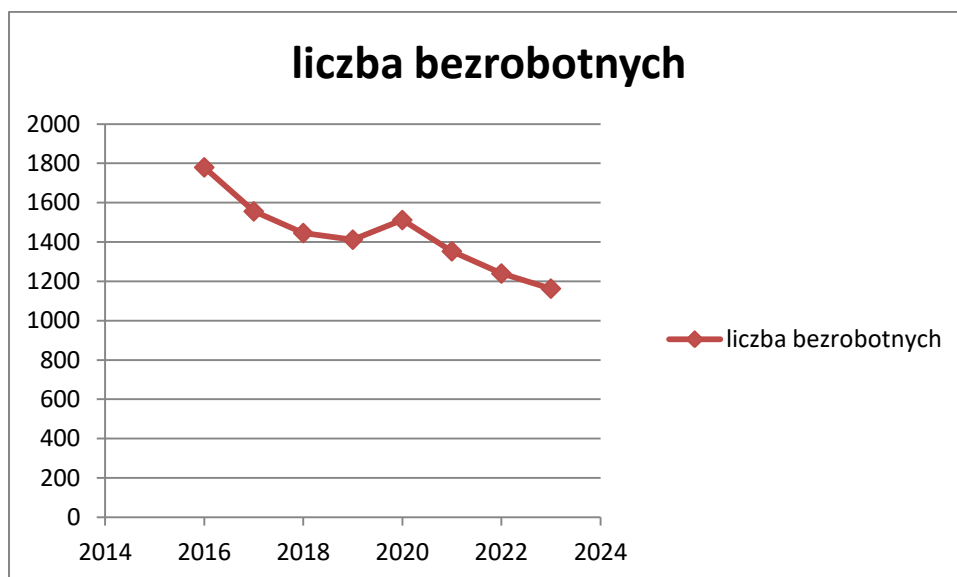
Sytuacja gospodarcza

Gospodarka powiatu łączyńskiego oparta jest na trzech ważnych filarach zapewniających jej stabilną sytuację gospodarczą na tle innych powiatów województwa lubelskiego. Po pierwsze na terenie powiatu zlokalizowany jest jeden z najważniejszych podmiotów gospodarczych województwa lubelskiego – kopalnia Lubelski Węgiel Bogdanka S. A. Jest to jedyna kopalnia eksploatująca węgiel na obszarze lubelskiego zagłębia węglowego. Dzięki korzystnej strukturze geologicznej występujące tu złoża są łatwe w eksploatacji, co przekłada się na zyski osiągnięte przez spółkę. Zapewnia to zatrudnienie dużej liczbie mieszkańców obszaru oraz wpływy z tytułu podatków dla lokalnych samorządów.

Kolejnym filarem powiatu może być turystyka. Bogactwo przyrodnicze oraz świetne warunki rekreacyjne Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego sprzyjają rozwojowi tego sektora. Od kilku lat prowadzone są działania koordynujące promocję tego obszaru gospodarczego przez powiat łączyński. Rozwój uzależniony będzie głównie od stopnia zaangażowania pozostałych partnerów życia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności lokalnych przedsiębiorców.

Podobnie jak w całym województwie lubelskim ważnym elementem lokalnej gospodarki jest rolnictwo. Pod względem liczby zatrudnionych osób jest to sektor dominujący, jednak ze względu na słabą jakość gleb oraz rozdrobnienie gospodarstw osiągnięte w nim zyski są niższe niż średnia województwa.

Wykres 5: Podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

W latach 2014 - 2022 liczba podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców powiatu w wieku produkcyjnym widocznie wzrosła. Wzrost ten odnotowano w przypadku wpisów do rejestru REGON i dotyczy przede wszystkim podmiotów reprezentujących sektor prywatny.

Tabela 7: Podmioty według sektorów własnościowych.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sektor prywatny	3151	3270	3344	3453	3616	3744	3922
Sektor publiczny	157	154	148	149	148	151	154
Ogółem	3336	3467	3542	3653	3823	3954	4137

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Struktura własnościowa podmiotów gospodarczych pokazuje znaczną przewagę sektora prywatnego nad publicznym. Jednak sektor publiczny cechuje się większą stabilnością i odpornością na zawirowania gospodarcze. W latach 2017-2023 odnotowuje się minimalny, lecz stały wzrost jednostek sektora publicznego. Mimo, że dynamika jednostek sektora prywatnego podlega okresowym wahaniom to jednak obserwujemy ciągły jej wzrost.

Tabela 8: Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie łęczyńskim wg klasyfikacji PKD 2007 w latach 2022-2023.

Rodzaj działalności	2022	2023
Ogółem	3954	4137
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	78	78
przemysł i budownictwo	981	1040
pozostała działalność	2895	3019

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Tabela 9: Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie łęczyńskim wg klasyfikacji PKD 2007 w latach 2016-2021.

Rodzaj działalności	2016	2017	2018	2019	2020	2021
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	7791	7792	7810	7785	3221	3205
przemysł i budownictwo	8344	9524	9519	10248	9224	8865
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	1519	1681	1685	1733	1652	1683
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	240	242	221	205	204	181
pozostałe usługi	3351	3295	3186	3106	3177	3259

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Analizując podmioty gospodarcze z terenu powiatu łęczyńskiego według sekcji PKD 2007 możemy stwierdzić, że obecnie dominują przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przemysłu i budownictwa ale znaczną grupą są podmioty w sektorze transportu, handlu i usług.

Mieszkalnictwo

Warunki mieszkaniowe są jednym z ważniejszych czynników świadczących o rozwoju gospodarczym społeczeństwa oraz stopniu jego zamożności. Liczba mieszkań prywatnych z roku na rok się zwiększa. Poprawę można również zaobserwować analizując

dostępną powierzchnię zarówno w przeliczeniu na 1 mieszkanie jak i na 1 osobę, a także zaopatrzenie w niezbędną infrastrukturę sieciową. Szczegółowo obrazuje to poniższa tabela:

Tabela 10: Stan warunków mieszkaniowych w powiecie łączyńskim w latach 2017-2022.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba mieszkań	18 806	18 978	19 153	19 464	19 573	19 755
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	81,3	81,6	81,8	84,3	84,6	85,0
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	26,6	26,9	27,3	29,1	29,5	30,0
Energia elektryczna	19705	19933	20021	20233	20486	20831
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	29822	29971	29888	31203	31044	30929
Odbiorcy gazu (gospodarstwa domowe)	8263	8375	8447	8779	8992	9162
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	11614	11846	12008	12002	12095	12430

Zródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Rynek pracy

Bardzo ważny wpływ na sytuację gospodarczą powiatu łączyńskiego ma sytuacja największego pracodawcy z tego terenu Lubelskim Węgłu „Bogdanka” S.A. Dostosowanie firmy do zmian zachodzących w gospodarce sprzyjać będzie rozwojowi przedsiębiorstwa i inwestycjom, co przekładać się będzie na zatrudnienie.

Analizując dane z BDL GUS udział osób pracujących w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wynosił w 2022 r. 64,7%. Analizując dane dotyczące zatrudnienia widać, że zatrudnienie jest na stabilnym poziomie, rok 2020 to początek pandemii COVID-19, z tego względu widoczny jest nieznaczny spadek wskaźników.

Tabela 11: Liczba zatrudnionych w latach 2016-2021.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Pracujący na 1000 ludności	233	256	254	266	252	249
pracujący na 1000 ludności w wieku produkcyjnym	360,7	400	402,1	426,7	416,1	412,8

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

W podziale na płeć widać w strukturze zatrudnionych znaczącą przewagę mężczyzn. Wynika to ze specyfiki przedsiębiorstw działających na terenie powiatu łączyńskiego.

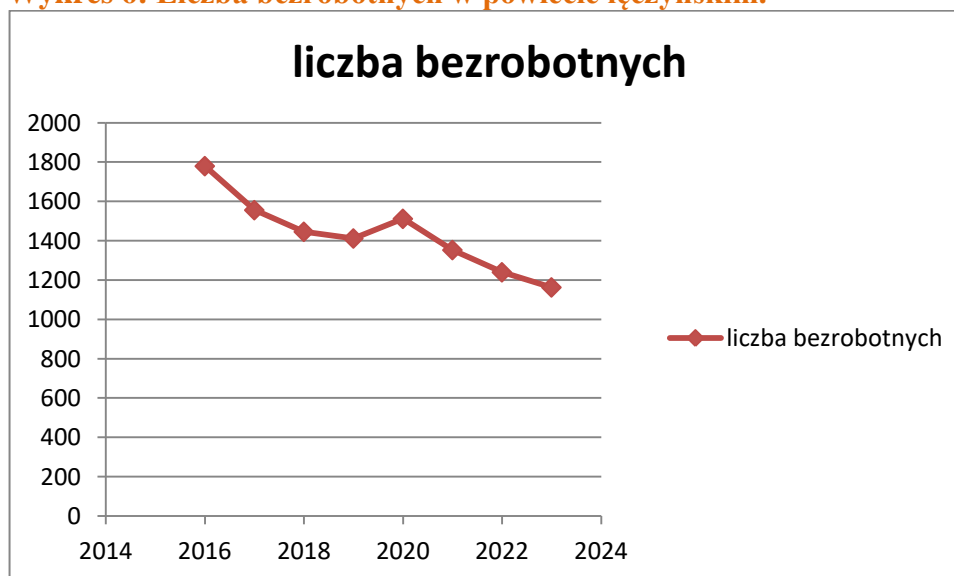
Tabela 12: Stan zatrudnienia w 2022 r. w rozbiciu na płeć.

	2022
Ogółem	21 664
Mężczyźni	11 728
Kobiety	9 936

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Dane poniżej potwierdzają dane o liczbie bezrobotnych. W ostatnich latach liczba bezrobotnych systematycznie spadała, tąpnięcie w górę nastąpiło w 2020 roku, co ewidentnie ma związek z pandemią COVID-19. Stopa bezrobocia należy do najniższych w całym województwie lubelskim.

Wykres 6: Liczba bezrobotnych w powiecie łączyńskim.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

W podziale bezrobotnych na płeć rysuje się przewaga kobiet w badanej strukturze (rok 2023 - 656 kobiet wobec 507 mężczyzn). Specyfika lokalnej gospodarki stwarza większe możliwości w zatrudnianiu mężczyzn. W związku z tym należy podjąć działania mające na celu wyrównanie szans na rynku pracy. Istnieje wiele możliwości pozyskania znacznych środków finansowych na podniesienie jakości kapitału społecznego, przystosowanie do możliwości lokalnego rynku pracy oraz pomoc w tworzeniu nowych miejsc pracy m.in. w ramach programów w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej. Biorąc pod uwagę przedział wiekowy najczęściej bezrobotnych jest wśród osób w wieku pomiędzy 25 a 30 rokiem życia.

Kopalnia Lubelski Węgiel Bogdanka S. A.

Kopalnia LW „Bogdanka” S.A. jest na pewno firmą o kluczowym znaczeniu dla rozwoju nie tylko powiatu łęczyńskiego, ale i całego województwa lubelskiego.

Lubelski Węgiel Bogdanka S.A. jest jednym z czterech największych pracodawców w woj. Lubelskim. Jak wynika z opublikowanego raportu rocznego, na koniec 2023 r. w LW Bogdanka zatrudnionych było 5246 osób, wobec 4929 osób na koniec 2022 r., co oznacza to wzrost o 6,4 proc.² Ponadto, liczba pracowników innych przedsiębiorstw, którzy wykonują usługi na rzecz LWB na terenie kopalni (m.in. na zasadzie outsourcingu), wynosi dalsze 2,8 tys. os. Spośród 8,7 tys. os. bezpośrednio i pośrednio zatrudnionych w LWB, 42,3% dojeżdżało do pracy z innych powiatów niż łęczyński, głównie z lubelskiego (w tym m. Lublin) 12,1%, chełmskiego 10,4%, lubartowskiego 5,2%, włodawskiego 5,1%, świdnickiego 4,4% i parczewskiego 2,4%. W obszarze działania kopalni w sektorach: górnictwo i wydobywanie węgla oraz usługi wspomagające górnictwo działa obecnie 28 przedsiębiorstw, najczęściej w p. łęczyńskim i lubelskim. Siłę powiązań gospodarki regionalnej z kopalnią precyzyjnie odzwierciedla zasięg i natężenie współpracy LW Bogdanka z innymi przedsiębiorstwami, która w 3 omawianych podregionach (bez m. Lublin) obejmuje ponad 100 podmiotów. Skala współpracy największa jest z przedsiębiorstwami, których siedziba mieści się na terenie powiatu łęczyńskiego oraz lubelskiego, m. Chełm, lubartowskiego, radzyńskiego, tomaszowskiego, włodawskiego i świdnickiego¹⁴. LWB stanowi istotne źródło dochodów samorządów: w latach 2018-2020 r. z tytułu opłat eksploatacyjnych,

² Skonsolidowany raport roczny GK LW Bogdanka za 2023 r., opublikowany w dniu 20 marca 2024 r., <https://ri.lw.com.pl/raporty-okresowe/y2023-gk-lwb> [dostęp dnia 27 kwietnia 2024 r.]

podatków oraz wpływów z PIT i CIT, do JST rocznie trafiało ok. 59,2 mln zł, najwięcej do JST z powiatu łączyńskiego (88%) oraz: lubelskiego (4%), chełmskiego (3%), lubartowskiego, włodawskiego, świdnickiego (po 1,5%) i parczewskiego (0,7%)³.

Obecnie trwa proces odchodzenia od energetyki opartej na węglu, co związane jest z wdrażaniem Polityki Energetycznej Polski do 2040 roku. Transformacja węglowa dotyczyć będzie praktycznie całego kraju a w szczególności dotknie regionów górniczych. Ponadto obserwujemy destabilizację na rynku, która spowodowana została wojną na Ukrainie i embargiem na import z Rosji. Zachodzi także zmiana globalnej oraz lokalnej struktury popytu i podaży węgla oraz wzrost cen surowca i prognozowane utrzymanie w średnim okresie.

Procesy ciągłych zmian, wymuszone przez dynamiczne sytuacje i wydarzenia, powodują, że świat w którym obecnie żyjemy, jest zdecydowanie bardziej skomplikowany niż ten, który istniał jeszcze kilkanaście lat temu. Nowe technologie, media społecznościowe, globalizacja ekonomii, przyspieszony rozwój tzw. rynków wschodzących, przemiany społeczne i kulturowe są zjawiskami zmieniającymi wizerunek otoczenia, a jednocześnie wprowadzającymi w proces planowania i zarządzania element niepewności. Przewidywanie i planowanie przyszłości są ważnymi elementami w rozwoju strategii. Nowe technologie, media społecznościowe, globalizacja ekonomii, przyspieszony rozwój tzw. rynków wschodzących, przemiany społeczne i kulturowe są zjawiskami zmieniającymi wizerunek otoczenia, a jednocześnie wprowadzającymi w proces planowania i zarządzania element niepewności. Przewidywanie i planowanie przyszłości są ważnymi elementami w rozwoju strategii.

Dlatego konieczne jest podjęcie odpowiednich działań, tj. uruchomienie efektywnej transformacji optymalizującej wydobywie. Skonkretyzowane działania zostały ujęte także w Strategii ESG i Strategii Łączyńskiego Klastra Energii Planu utworzenia Koncernu o zdywersyfikowanej działalności. Wychodząc naprzeciw zmianom na rynku i biorąc pod uwagę postęp rozwoju LW „Bogdanka” S.A. opracowano nową, ambitną Strategię Rozwoju LW BOGDANKA S.A. do 2030 R. (Perspektywa Do 2040 R.).

Strategia LWB opiera się na 5 filarach – silnym węglowym fundamencie i postawionych na nim 2 filarach dywersyfikacji oraz filarach zrównoważonego i odpowiedzialnego rozwoju. W ramach 5 filarów zostało zidentyfikowanych 20 inicjatyw strategicznych, które pozwolą na efektywną realizację Strategii 2030 (z perspektywą 2040),

³ TERYTORIALNY PLAN Sprawiedliwej Transformacji dla WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO, projekt, Lublin, wrzesień 2021.

m.in.: zagwarantowanie wydobycia do 2049, efektywna Transformacja, Wsparcie odbudowy energetycznej Ukrainy, komercjalizacja ekspertyzy wydobywczej, górnictwo multisuwrowcowe, skala instalacji OZE, zwiększenie poziomu bezpieczeństwa pracy, recykling baterii elektrycznych, produkcja komponentów OZE, gospodarka obiegu zamkniętego, pozyskanie i utrzymanie najlepszych pracowników, programy przebranżowienia, rewitalizacja terenów górniczych⁴.

Sytuacja finansowa powiatu

Tabela 13: dochody budżetowe powiatu łęczyńskiego.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ogółem w zł	49 645 361	58 026 174	65 904 614	89 478 977	74 018 804	83 126 228
Dochody na 1 mieszkańca	865,38	1010,63	1148,72	1583,08	1314,95	1484,40
Dochody własne	16 595 192	21 259 723	23 551 927	21 606 473	26 913 175	31 701 669

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Dochody powiatu systematycznie rosną - w porównaniu do 2017 roku w 2022 roku wzrosły one o ponad 41%. Największy wzrost odnotowano w przypadku dochodów własnych powiatu, które wzrosły o 48% w latach 2017-2022. W rankingu finansowym samorządu terytorialnego w 2022 r. powiat łęczyński uplasował się na 223 miejscu na 3 14 możliwych.

2.3. Diagnoza sytuacji przestrzennej

Aktualnie podkreśla się wagę podejścia terytorialnego. Podejście to koncentruje się na modelowaniu działań rozwojowych w silnej korelacji z uwarunkowaniami przestrzennymi. Kluczowym zagadnieniem, które warunkuje rozwój lokalny powiatu, są jego uwarunkowania lokalizacyjne, to jest położenie w układzie osadniczym. Położenie geograficzne i struktura terytorialna są nierozdzielnie związane z potencjałem rozwojowym powiatu, choć są to aspekty słabo sterowalne lub wręcz niemożliwe do zmiany. Lokalizacja oraz zasoby środowiskowe nie są więc przedmiotem działań samorządu powiatowego, choć mogą być skrupulatnie wykorzystywane jak atrybuty jednostki.

⁴ Strategię Rozwoju LW BOGDANKA S.A. do 2030 R. (Perspektywa do 2040 r.).

Położenie administracyjno-geograficzne

Powiat łączyński położony jest w środkowej części województwa lubelskiego. Zajmuje powierzchnię 634 km². Graniczy z następującymi powiatami ziemskimi: lubartowskim, parczewskim, włodawskim, chełmskim, świdnickim i lubelskim. Obejmuje tereny Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego o wyjątkowym w skali województwa i kraju bogactwie przyrodniczym. W skład powiatu wchodzi 6 jednostek szczebla gminnego: gmina miejsko-wiejska Łączna, gmina Cyców, gmina Ludwin, gmina Milejów, gmina Puchaczów oraz gmina Spiczyn.

Rysunek 1. Położenie powiatu łączyńskiego w województwie lubelskim.

Źródło: <https://ktpzg.pttk.pl/images/woj2/5.gif> .

Rysunek 2. Gminy powiatu ęczyńskiego.

Źródło: <http://www.kapliczki.turystyka.pl/powiatleczynski .htm> .

Dostępność komunikacyjna

Istotne znaczenie dla sytuacji powiatu ęczyńskiego ma rozwój infrastruktury komunikacyjnej: drogowej, lotniczej i kolejowej połączone ze zrównoważonym rozwojem transportu zbiorowego, w tym transportu szynowego (mniej inwazyjnego dla środowiska naturalnego).

Transport lotniczy

Najbliższym czynnym portem lotniczym w okolicy powiatu ęczyńskiego jest Port Lotniczy Lublin-Świdnik. Otwarty w grudniu 2012 jest portem o charakterze regionalnym. Odległość z Łęcznej jest mniejsza niż 20 km, a czas dotarcia jest poniżej 20 min. Głównymi operatorami lotniczymi są niskokosztowe linie lotnicze (WizzAir i Ryanair), loty do głównego portu przesiadkowego w Warszawie realizuje również LOT. Łącznie dostępnych jest 10 kierunków w 9 krajach. Lotnisko mimo mniejszego niż zakładany na etapie budowy ruchu pasażerskiego konsekwentnie buduje swoją pozycję i dąży do rozbudowy siatki połączeń oraz dostępnych destynacji. Charakterystyka pasażerów skupia się na pasażerach biznesowych, turystycznych oraz tzw. emigranckich (loty do miast skupiających dużą ilość Polaków pracujących zagranicą). Rozwój oferty w zakresie lotów do destynacji typowo turystycznych sprawił zwiększenie udziału pasażerów turystycznych, co jest szansą zarówno dla całej Lubelszczyzny jak i powiatu ęczyńskiego.

Drugim ważnym lotniskiem z punktu widzenia Pojezierza ęczyńsko-Włodawskiego jest Port Lotniczy im. Fryderyka Chopina w Warszawie. Jest to największy port lotniczy w

Polsce, a od 2013 również w całej Europie Środkowo-Wschodniej. Rocznie jest obsługiwanych tutaj ponad 10 milionów pasażerów, którzy mogą skorzystać z ponad 100 bezpośrednich kierunków do kilkudziesięciu krajów świata na trzech kontynentach. Bogata oferta oraz duża liczba dostępnych lotów są głównymi zaletami portu lotniczego w Warszawie. Nieznaczny wpływ na turystykę Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego mają porty lotnicze znajdujące się w Radomiu i Rzeszowie. Port lotniczy w Radomiu znajdujący się w odległości ok. 170 km (czas dotarcia ok. 2 godz. 20 minut) obecnie oferuje loty do Rzymu, Larnaki, Szarm ElSzejk. Natomiast Port Lotniczy w Rzeszowie znajduje się w podobnej odległości co Port Lotniczy im. Fryderyka Chopina w Warszawie (ok. 220 km i czas dotarcia 3 godz. 25 min.), jednak ze względu na znacznie uboższą ofertę przegrywa z nim konkurencję o pasażera. Należy także podkreślić, że wpływ na rozwój transportu lotniczego we wschodniej Polsce ma wojna na Ukrainie. W najbliższym czasie planowany jest remont Lotniska w Rzeszowie, które obecnie jest najważniejszym punktem w światowym łańcuchu dostaw pomocy wojskowej dla walczących Ukraińców. Remont pasa w Rzeszowie będzie odbywał się w 2025 roku. Do tego czasu należy przygotować niezbędną infrastrukturę w Lublinie, Krakowie i Katowicach. Lubelskie lotnisko będzie w dużo większym stopniu wykorzystywane przez różnego rodzaju segmenty lotnictwa. Zarówno tego pasażerskiego, jak i transportowego czy wojskowego. To wszystko, co w tej chwili dzieje się w Rzeszowie, zostanie przeniesione m.in. na lotnisko w Lublinie.

Transport kolejowy

Przez obrzeża powiatu łęczyńskiego przebiega linia kolejowa nr 7 Warszawa Wschodnia – Dorohusk, która jest jedną z najważniejszych linii kolejowych w Polsce. Zapewnia ona transport pasażerów oraz towarów w kierunku Ukrainy. Główne stacje pasażerskie (Lublin, Świdnik, Chełm) znajdują się poza badanym obszarem, więc potencjalni turyści muszą korzystać z innych środków komunikacji. Jedyna stacja kolejowa na tej trasie zlokalizowana jest w Jaszczowie (gmina Milejów). Planowane jest odtworzenie budynku dworca kolejowego w Jaszczowie. Stacja ma charakter towarowy, a także odbywają się tam przewozy pasażerskie. W tym miejscu zlokalizowany jest punkt zdawczo-odbiorczy kopalni w Bogdance, zapewniający transport węgla na cały kraj. Linia kolejowa Jaszczów-Bogdanka jest administrowana przez spółkę Lubelski Węgiel Bogdanka. W przyszłości planowane jest jej wydłużenie do kopalni w Stefanowie.

Istotne zmiany w tej sferze może przynieść realizacja Programu Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej – Kolej+ do 2029 roku. Celem Programu jest uzupełnienie sieci kolejowej o połączenia kolejowe miejscowości o populacji powyżej 10 tys. mieszkańców, które nie posiadają dostępu do połączeń pasażerskich z miastami wojewódzkimi lub takich, które posiadają dostęp do kolei, ale istniejące połączenia wymagają usprawnienia. Projekt pn. „Utworzenie połączenia kolejowego Lublin – Łęczna/LW Bogdanka” został zakwalifikowany na listę podstawową Programu Kolej+. PKP Polskie Linie Kolejowe podpisały umowę z wykonawcą dokumentacji projektowej dla budowy nowego połączenia. Łącznie w ramach projektu ma powstać 25 km jednotorowej zelektryfikowanej linii. Zaplanowano, że pociągi zatrzymywać się będą na 12 nowych i dostępnych dla wszystkich pasażerów stacjach. Z Łęcznej będzie można np. pociągiem dostać się na lotnisko w Świdniku. Dokumentacje linii Lublin - Łęczna a także rewitalizacji linii Chełm - Włodawa mają powstać do I kwartału 2027 roku. Zaplanowano, że pociągi zatrzymają się na 12 nowych i dostępnych dla wszystkich pasażerów stacjach i przystankach - Lublin Lotnisko, Trzeszkowice, Krzesimów, Ciechanki Krzesimowskie, Łęczna Szpital, Łęczna Akacyjowa, Łęczna Polna, Łęczna Stara Wieś, Turowola, Puchaczów, Bogdanka. Szacowana wartość budowy nowej zelektryfikowanej linii kolejowej Lublin– Łęczna/LW Bogdanka to ok. 736 mln zł netto, z czego dokumentacja projektowa wynosi 9,5 mln zł netto⁵.

Infrastruktura drogowa

Odpowiednie położenie geograficzne wraz z dobrą infrastrukturą komunikacyjną i transportową wpływa na rozwój gospodarki poprzez korzyści i oszczędności⁶. Dostępność komunikacyjna stanowi jeden z głównych czynników decydujących o atrakcyjności inwestycyjnej regionu, jest także ważnym wyznacznikiem jakości życia jego mieszkańców. Zgodnie ze „Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku” dostępność komunikacyjna na terenie województwa lubelskiego jest niska, co powodowane jest następującymi czynnikami:

- brakiem dostatecznej ilości przepraw mostowych na Wiśle,
- niedostateczną gęstością przejść granicznych zarówno drogowych jak i kolejowych, a także przejść turystycznych, sezonowych i obsługujących mały ruch graniczny,

⁵ <https://www.plk-sa.pl/o-spolce/biuro-prasowe/informacje-prasowe/szczegoly/z-wlodawy-i-lecznej-szybciej-do-lublina-podpisano-umowy-na-projekt-linii-9339>.

⁶ Monika Wesołowska, Infrastruktura komunikacyjna w powiecie Łęczyńskim, Raport Fundacji Rozwoju Powiatu Łęczyńskiego, Jawidz-Łęczna 2022.

- pogłębiające się negatywne procesy demograficzne,
- sąsiedztwo słabo przenikalnej zewnętrznej granicy Unii Europejskiej,
- duże obciążenie ruchem tranzytowym niedającym dla regionu wartości dodanej,
- słabe (jak na warunki polskie) wyposażenie w nowoczesną infrastrukturę transportową (brak autostrad oraz bardzo niewielki udział dróg ekspresowych, przy jednoczesnym braku szybkich linii kolejowych),
- uwarunkowania historyczne niedorozwoju sieci osadniczej i jej rozproszenie,
- niska gęstość zaludnienia.

Jak wskazuje Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku, województwo lubelskie cechuje się nie tylko słabą dostępnością do regionu z zewnątrz, ale również niską dostępnością i wewnątrzregionalną spójnością komunikacyjną, która miejscami stanowi barierę dla pełnego wykorzystania endogennych potencjałów całego regionu oraz jego układu lokalnych. Ogólna dostępność potencjałowa województwa jest niska i charakteryzuje się wskaźnikiem międzygałęziowej dostępności transportowej (WMDT) na poziomie wyraźnie niższym od średniej krajowej (87,1 proc. wartości krajowej)⁷.

Głównym środkiem transportu powiatu łączyńskiego jest transport drogowy. Zapewnia on możliwość komunikacji zarówno w ujęciu dostępności komunikacyjnej wewnętrznej jak i zewnętrznej. Na terenie powiatu łączyńskiego łączna długość infrastruktury drogowej wynosi:

- 33 km drogi krajowej
- 78,8 km dróg wojewódzkich
- 261,785 km dróg powiatowych
- 494,124 km dróg gminnych⁸.

Powyższe dane prezentują długość sieci drogowej na terenie powiatu łączyńskiego z podziałem na drogi gminne i powiatowe. Sieć drogowa jest ukształtowana dość równomiernie. W większości drogi powiatowe należą do klasy lokalnej – 35 dróg, natomiast 10 dróg ma znaczenie ponadlokalne i należy do klasy zbiorczej. Przez obszar powiatu łączyńskiego przebiega także jedna droga krajowa i sześć dróg wojewódzkich.

⁷ PROGRAM STRATEGICZNEGO ROZWOJU TRANSPORTU WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO DO ROKU 2030 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2040 ROKU), Warszawa, 13.12.2023.

⁸ Na podstawie danych z BDL GUS oraz wykazu dróg powiatowych – stan na 31 grudnia 2017 r. i danych z Wydziału Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych.

Najważniejszą arterią komunikacyjną obszaru jest droga krajowa nr 82 łącząca Lublin z Łęczną i Włodawą, droga ma 87 km długości i biegnie przez całe Pojezierze Łęczyńsko-Włodawskie. Droga szczególnie w sezonie turystycznym zapewnia dojazd turystom z Lublina i okolic, jednocześnie używana jest przez ciężarówki transportujące węgiel z kopalni w Bogdance. W celu zwiększenia bezpieczeństwa dokonano przebudowy i modernizacji ww. drogi krajowej, co przyczyniło się do zwiększenia przepustowości trasy oraz poprawy bezpieczeństwa.

Z punktu widzenia rozwoju turystyki na obszarze Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego duże znaczenie ma droga krajowa nr 17. Mimo, że przebiega poza granicami obszaru jest głównym szlakiem komunikacyjnym zapewniającym dojazd na pojezierze turystom z zachodniej części województwa lubelskiego oraz Warszawy i okolic. Przebudowa na drogę ekspresową S-17 na odcinku Warszawa – Lublin dodatkowo wzmocniła najsilniejszą z punktu widzenia turystycznego zaletę obszaru jakim jest relatywnie krótki czas dojazdu. Po jej oddaniu do użytku w 2020 r. czas dojazdu z Warszawy skrócił się o ok. 1 godzinę. Wzmocniło to pozycję względem głównego obszaru konkurencyjnego jakim są Warmia i Mazury.

Dojazd turystów szczególnie z obszaru województwa lubelskiego zapewnia system dróg wojewódzkich:

- droga wojewódzka nr 813 - droga wojewódzka klasy G w województwie lubelskim o długości 94,467 km. Przebiega południkowo łącząc Międzyrzec Podlaski z Podzamczem położonym 0,5 km na północ od Łęcznej, przez Parczew i Ostrów Lubelski, leży w powiatach ziemskich: bialskim, radzyńskim, parczewskim, lubartowskim oraz łęczyńskim. Długość w powiecie Łęczyńskim – 4,159 km.
- droga wojewódzka nr 820 - Droga wojewódzka w województwie lubelskim, w powiatach łęczyńskim i parczewskim, łącząca Łęczną z Sosnowicą. Długość tej trasy to 30 km. Droga nr 820 w połączeniu z drogą nr 819 stanowi alternatywne (oraz szybsze do pokonania) połączenie Parczewa z Łęczną.
- droga wojewódzka nr 829 - droga wojewódzka w województwie lubelskim, w powiatach lubartowskim, łęczyńskim i świdnickim, łącząca Łuckę koło Lubartowa z Łęczną i z Biskupicami koło Piask. Długość tej trasy to 42 km.

- droga wojewódzka nr 838 - droga wojewódzka w województwie lubelskim, w powiecie łączyńskim, świdnickim i krasnostawskim o długości 25 km. Łączy drogę krajową 82 w Głębokim z drogą krajową nr 17 w Fajsławicach.
- droga wojewódzka nr 839 - droga wojewódzka klasy Z biegnąca południkowo w województwie lubelskim, w powiecie łączyńskim i chełmskim o długości ok. 30 km. Łączy Cyców z Rejowcem. Trasa ta na krótkim odcinku w Maryninie pokrywa się z drogą krajową 12 i 17.
- droga wojewódzka nr 841 - droga wojewódzka w województwie lubelskim, w powiatach łączyńskim i chełmskim. Droga łączy Cyców ze Stawem, 3 km na północ od Chełma. Stanowi część alternatywnej trasy Lublin - Chełm. Długość drogi to 29 km.

Uzupełnieniem systemu jest sieć dróg lokalnych o znaczeniu powiatowym i gminnym. Z punktu widzenia rozwoju turystyki są bardzo ważne dla lokalnej gospodarki. Zapewniają one dostępność zarówno pomiędzy poszczególnymi miejscowościami jak i atrakcjami turystycznymi obszaru. Z punktu widzenia władz lokalnych w ostatnich latach wykonano szereg inwestycji tak aby poprawić ich stan, niemniej w dalszym ciągu należy planować inwestycje w tym zakresie. Priorytetowo w kwestii remontów i przebudowy należy traktować drogi między głównymi atrakcjami turystycznymi. Powiat niewątpliwie w ramach realizacji Strategii Rozwoju Powiatu łączyńskiego na lata 2016-2021 starał się modernizować istniejącą sieć drogową. Wykonano szereg prac służących poprawie stanu bezpieczeństwa na drogach zarówno w ruchu kołowym jak i pieszym. Polegały one na:

- wykonaniu nawierzchni z masy mineralno-asfaltowej
- utwardzeniu poboczy
- wykonaniu podbudowy z masy mineralno-asfaltowej
- wykonaniu chodnika
- podbudowie i utwardzeniu drogi gruntowej
- utwardzeniu pobocza kostką brukową
- budowie zatok autobusowych
- wymianie oznakowania
- wykonaniu wyniesionego przejścia dla pieszych
- wykonanie chodników wraz z peronami autobusowymi
- wykonanie i oznakowanie przejścia dla pieszych⁹.

⁹ Monika Wesołowska, Infrastruktura komunikacyjna w powiecie łączyńskim, Raport Fundacji Rozwoju Powiatu łączyńskiego, Jawidz-Łęczna 2022, s. 21.

Prace modernizacyjne infrastruktury drogowej będą nadal prowadzone. Planuje się przebudować większość pozostałych inwestycji drogowych do 2030 roku. Do realizacji zaplanowano drogi stanowiące najważniejsze połączenia, jak również drogi przechodzące przez tereny zabudowane, które po wielu latach uległy dużej degradacji. Ważne jest również przebudowanie odcinków kilku dróg gruntowych, przy których znacząco wzrosła liczba zabudowań lub są często eksploatowane ze względu na szybki i krótszy dojazd do miast na terenie powiatu.

- 1) Przebudowa drogi powiatowej nr 2005 L Zezulin – Ludwin
- 2) Przebudowa drogi powiatowej nr 2006 L Ludwin - Dratów Kolonia
- 3) Przebudowa drogi powiatowej nr 2007 L Dratów II – Dąbrowa
- 4) Przebudowa drogi powiatowej 1564 L DW Nr 829 – Zwieprzycy Kol.
- 5) Przebudowa drogi powiatowej 1801 L Cyców – Bekiesza
- 6) Przebudowa drogi powiatowej 1802 L Garbatówka - Świerszczów
- 7) Przebudowa drogi 1800 L Świerszczów - Małków
- 8) Przebudowa drogi nr 1809 L Ciechanki – Zawadów
- 9) Przebudowa drogi powiatowej nr 2014 L Puchaczów - Turowola- Stara Wieś
- 10) Przebudowa drogi powiatowej 2016 L Wólka Łańcuchowska
- 11) Przebudowa drogi powiatowej 2017 L Trębaczów - Rossosz – Ciechanki
- 12) Przebudowa drogi powiatowej nr 2021 L Zalesie – Kajetanówka
- 13) Przebudowa drogi powiatowej 2022 L Cyganka – Antoniów
- 14) Przebudowa drogi powiatowej 2025 L Cyganka – Łysołaje
- 15) Przebudowa drogi powiatowej 2027 L Jaszczów – Białka
- 16) Przebudowa drogi powiatowej 2010 L Stefanów – Janowica
- 17) Przebudowa drogi powiatowej nr 2029 Cyców – Kulik
- 18) Przebudowa drogi powiatowej 2018 L DK 82 – Wygoda - Trębaczów
- 19) Przebudowa drogi powiatowej 1714 L Piaseczno – Rozpłucie
- 20) Przebudowa drogi powiatowej 1625 L Rozpłucie - Kaniwola
- 21) Przebudowa drogi powiatowej 2002 L DK 82 – Nowogród
- 22) Przebudowa drogi powiatowej 2001 L Stawek – Ludwików
- 23) Przebudowa drogi powiatowej 2004 L Kijany – Zezulin

Niezrealizowanych pozostanie około 10% inwestycji drogowych w całym powiecie. Planowane do realizacji będą w najszybszym możliwym terminie.

Jednym z rozwiązań zwiększających zdolność inwestycyjną powiatu powinno być planowanie i realizacja wspólnych inwestycji drogowych w partnerstwie z gminami. Takie przedsięwzięcia pozwolą na optymalny wybór zadań inwestycyjnych oraz zwiększą szanse powiatu w ubieganiu się o dofinansowanie projektów ze środków z zewnątrz.

Aktualnie na terenie powiatu działa ok. 100 przedsiębiorców prowadzących transport drogowy i pośrednictwo. Wydanych jest: 11 licencji na wykonywanie transportu osób, 8 licencji na pośrednictwo przy przewozie rzeczy, 76 zezwoleń na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego w zakresie przewozu rzeczy, 8 licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób samochodem przeznaczonym konstrukcyjnie do przewozu powyżej 7 i nie więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą, 49 zaświadczeń na przewozy drogowe na potrzeby własne na przewóz osób i rzeczy. Powiat łęczyński obsługiwany jest przez pięciu przewoźników, dysponujących taborem kilku pojazdów i obsługujących po jednej linii komunikacyjnej. Tabory autobusowe przewoźników kursujących na liniach komunikacyjnych przebiegających przez powiat łęczyński specyfikuje zarówno ilość posiadanych pojazdów, jak i ich pojemność. Przyjmując ilościowe kryterium dostępnych w pojazdach miejsc, można je podzielić na autobusy (więcej niż 20-30 miejsc pasażerskich) oraz busy (mniej niż 20-30 miejsc pasażerskich).

W powiecie łęczyńskim funkcjonuje sieć komunikacji autobusowej. Wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym w obrębie powiatu odbywa się zgodnie z udzielonymi przez Starostę Łęczyńskiego zezwoleniami w ramach linii regularnych na pięciu liniach:

- 1) Łęczna – Łańcuchów – Milejów – Białka – Maryniów;
- 2) Łysołaje – Milejów – Łęczna;
- 3) Łęczna – Puchaczów – Cyców;
- 4) Łęczna – Ludwin – Dratów – Rogózno – Piaseczno – Kaniwola – Puchaczów – Łęczna;
- 5) Zawadów – Ostrówek – Puchaczów – Łęczna.

Sieć ta zapewnia obsługę komunikacyjną mieszkańcom gmin ze stolicą powiatu miastem Łęczna, która ma bardzo dobre połączenie z Lublinem. Powiat łęczyński podejmuje działania na rzecz zwiększenia liczby połączeń i kursów publicznego transportu zbiorowego tj. zawarł porozumienie w sprawie powierzenia Powiatowi Świdnickiemu zadania organizacji publicznego transportu zbiorowego na linii komunikacyjnej użyteczności publicznej

przekraczającej granice administracyjne Powiatu Świdnickiego oraz Powiatu Łęczyńskiego, tj. na linii komunikacyjnej: Świdnik – Nowy Krępiec – Mełgiew – Krzesimów – Łęczna. W celu realizacji niniejszego Porozumienia Powiat Świdnicki dokona wyłonienia Operatora w oparciu o przepisy ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym¹⁰.

Ścieżki rowerowe i pieszo-rowerowe koncentrują się głównie w Łęcznej oraz na obszarze pojezierza. Ciąg pieszo – rowerowy przebiegający wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 820 i dróg powiatowych na terenie gmin Puchaczów i Ludwin umożliwiając dojazd rowerem na pojezierze Łęczyńsko – Włodawskiego. Natomiast ciąg pieszo rowerowy położony wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 829 łączy Łęczną i Biskupice położone w powiecie Świdnickim.

Środowisko przyrodnicze i kulturowe

Troska o stan środowiska przyrodniczego i racjonalne gospodarowanie jego zasobami powinno wynikać z potrzeby harmonijnego współistnienia człowieka z naturą. Wszelkie działania jednostek samorządu terytorialnego muszą przewidywać wpływ podejmowanych przedsięwzięć na środowisko i zadbać o to, aby ich niekorzystne skutki były minimalne. Jest to szczególnie istotne ze względu na różnorodne funkcje i usługi ekosystemowe, jakie przyroda pełni w rozwoju lokalnym, jest ona nie tylko zasobem możliwym do wykorzystania gospodarczego, ale przede wszystkim gwarantem najważniejszych, codziennych i niezbędnych funkcji życiowych. Jakość środowiska istotnie warunkuje jakość życia mieszkańców. Powszechne, szczególnie w obecnych czasach, jest twierdzenie, że obecność terenów zieleni, lasów i innych obszarów naturalnych, a także czystego powietrza i wody wpływa pozytywnie na jakość życia i jest istotnym czynnikiem podczas wyboru miejsca zamieszkania.

Warunki przyrodnicze powiatu łęczyńskiego

Obszar objęty granicami powiatu łęczyńskiego wg regionalizacji Kondrackiego 2001 leży na pograniczu trzech podprowincji fizyczno-geograficznych: Nizin Środkowopolskich, Polesia oraz Wyżyny Lubelsko-Lwowskiej. Północno-wschodnia część powiatu leży w obrębie makroregionu Polesia Zachodniego, mezoregionu Równiny Łęczyńsko-Włodawskiej. Południowo-wschodnia część powiatu obejmuje makroregion Polesia Wołyńskiego, głównie mezoregionu Obniżenia Dorohuckiego oraz niewielki fragment Pagórów Chełmskich. Zachodnia część, położona głównie po zachodniej stronie rzeki Wieprz oraz obszar na

¹⁰ t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1343 ze zm.

północny zachód od Łęcznej należą do makroregionu Wyżyny Lubelskiej, mezoregionu Płaskowyżu Świdnickiego. Niewielki fragment terenu powiatu, na zachód od doliny Bystrzycy wchodzi w skład makroregionu Niziny Południowopodlaskiej, mezoregionu Wysoczyzny Lubartowskiej.

Następstwem położenia powiatu łączyńskiego na pograniczu głównych jednostek fizyczno-geograficznych jest zróżnicowanie rzeźby terenu, budowy geologicznej oraz krajobrazu. Do najcenniejszych pod względem krajobrazowym obszarów należy: północna część Równiny Łęczyńsko-Włodawskiej, położona w gminie Ludwin i częściowo Puchaczów i Cyców. W obrębie tej krainy znajduje się jedyny w Polsce duży zespół jezior poza zasięgiem ostatniego zlodowacenia - Pojezierze Łęczyńsko-Włodawskie. Obszar równiny to płaska, miejscami lekko falista powierzchnia, wzniesiona od około 160 do 180 m n.p.m. urozmaicona zagłębieniami, zajętyymi przez jeziora, bagna i torfowiska.

Pod względem klimatycznym obszar powiatu łączyńskiego należy do regionu klimatycznego wschodnio-małopolskiego, krainy klimatycznej chełmsko-podlaskiej. Charakteryzuje się on dłuższym okresem trwania zimy niż na pozostałym obszarze krainy Wielkich Dolin. Lato jest natomiast równie ciepłe i długie. Wiosna i jesień są stosunkowo krótkie i charakteryzują się znacznymi amplitudami temperatur powietrza. Wynika to z wpływu klimatu kontynentalnego na klimat tego regionu. Największa ilość opadów przypadała na miesiące letnie z maksimum w czerwcu i lipcu. Są to głównie opady krótkotrwałe ale intensywne. Największe zachmurzenie przypada (podobnie jak w całej Polsce) na chłodną porę roku z maksimum w listopadzie i grudniu. Najbardziej pogodne są miesiące: wrzesień i czerwiec.

Na omawianym obszarze przeważają wiatry z kierunków zachodniego i południowozachodniego. Najrzadziej występują wiatry z kierunku północnego i północno-wschodniego. Dominują wiatry o sile nie przekraczającej 2,1 m/s, stanowiące 70% wszystkich wiatrów. Ze względu na rolniczy charakter powiatu ważną jest charakterystyka meteorologiczna okresu wegetacyjnego. Długość tego okresu (rozumianego jako liczba dni w roku ze średnią dobową temperaturą powietrza wyższą niż 5°C) na omawianym obszarze wynosi od około 192 do 236 dni (z okresu 1951-1990) czyli średnio 214 dni. W niektórych latach w okresie wegetacyjnym występują dłuższe okresy o znikomych opadach, powodujące susze glebową, fizjologiczną roślin a nawet hydrologiczną.

Hydrografia

Obszar powiatu łączyńskiego prawie w całości leży w dorzeczu Wieprza. Jedynie niewielkie wschodnie fragmenty, położone w gminie Cyców należą do zlewni Bugu. Główną rzeką omawianego obszaru jest Wieprz, który przecina teren powiatu z SE na NW na odcinku o długości około 34 km, od miejscowości Jaszczów do okolic Jawidza. Jest to rzeka o wysokim stopniu naturalności z silnie meandrującym korytem, licznymi starorzeczami oraz dobrze wykształconą, głęboką doliną o szerokości dochodzącej do 3 km, która zwężając się w okolicy Łęcznej tworzy malowniczy przełom. Z prawej strony do Wieprza na terenie powiatu uchodzą trzy dopływy: Mogielnica, Świnka oraz ciek z ujściem w Zawieprzycach, nazywany przez miejscową ludność Samocieczka, oznaczony w ewidencji melioracyjnej jako rów D. W północnej części gminy Ludwin bierze początek rzeka Tyśmienica uchodząca do Wieprza poza terenem powiatu. Lewobrzeżnym dopływem jest Bystrzyca (największy dopływ Wieprza zarówno ze względu na długość rzeki i powierzchnie zlewni jak i objętość przepływu). O bogactwie wód powierzchniowych powiatu łączyńskiego decyduje występowanie zbiorników jeziornych o zróżnicowanym charakterze i wielkości, wchodzących w skład Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego. Oprócz wymienionych zbiorników jeziornych na terenie powiatu łączyńskiego istnieje kilkadziesiąt niewielkich oczek wodnych, o powierzchni poniżej 0,5 ha. Niektóre z nich są pozostałościami większych jezior, znajdujących się w końcowej fazie eutrofizacji. Większość to niewielkie, często okresowe oczka wodne, zlokalizowane w zagłębieniach o genezie krasowej.

Powiat łączyński na tle innych obszarów województwa lubelskiego należy do dość zasobnych w dobrej jakości wody podziemne. Położony jest w granicach Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (wg Mapy obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce pod red. A.S. Kleczkowskiego). Przeważająca część powiatu leży w obrębie GZWP 407 - Niecki Lubelskiej (Chełm- Zamość), a część po zachodniej stronie doliny Wieprza w obrębie GZWP 406 – Niecki Lubelskiej (Lublin). Prawie cały omawiany obszar położony jest w obrębie podziemnej zlewni Wieprza, jedynie wschodnie, niewielkie fragmenty gminy Cyców należą do zlewni Bugu.

Gleby

Pokrywa gleb na obszarze powiatu łączyńskiego jest silnie zróżnicowaną pod względem typów i klas bonitacyjnych. Wynika to ze zróżnicowania litologicznego skał podłoża, zmienności lokalnych warunków hydrogeologicznych i hydrobiologicznych. Obszary o najlepszych warunkach glebowych zgrupowane są przede wszystkim w zachodniej

i centralnej części powiatu, w gminach Spiczyn, Łęczna, zachodniej części gminy Milejów. Dominują tu gleby pseudobielicowe i brunatne, utworzone na lessach i zwietrzelinach kredowych, są to przeważnie gleby gruntów ornych II i III klasy bonitacyjnej. W północnej i wschodniej części powiatu, w gminach Ludwin, częściowo Puchaczów, Cyców i Milejów występuje mozaika różnorodnych typów gleb, wśród których duży udział mają gleby łąk i pastwisk, wytworzone na gruntach organicznych. Na gruntach ornych występują głównie gleby pseudobielicowe i brunatne, wytworzone na piaskach i piaskach gliniastych, należą one do IV, V i VI klasy bonitacyjnej. W południowo-wschodniej części gminy Cyców występują niewielkie obszarowo pokrywy gleb rędziny, wytworzonych na wychodniach margli kredowych. W dolinach rzek oraz w zagłębieniach terenu, przede wszystkim na obszarze Pojezierza Łęczyńskiego powszechnie występują mady oraz gleby torfowe i murszowo-torfowe, w części użytkowane jako łąki i pastwiska.

Formy Ochrony Przyrody

Na terenie Powiatu Łęczyńskiego znajdują się następujące obszary chronione:

- a) Obszary Natura 2000** (obszar Natura 2000 „Polesie” swym zasięgiem obejmuje on fragmenty gmin powiatu: Cyców (648 ha), Ludwin (1258,1 ha), Puchaczów (513,2 ha) a także fragmenty gmin: Sosnowica, Stary Brus i Urszulin; obszar Natura 2000 „Dolina Środkowego Wieprza ” swym zasięgiem obejmuje on fragmenty gmin powiatu Łęczna (gmina miejsko-wiejska), Puchaczów (gmina wiejska), Milejów (gmina wiejska); obszar Natura 2000 „Jeziora Uściwierskie” swym zasięgiem obejmuje on fragmenty gmin powiatu Puchaczów (gmina wiejska), Ludwin (gmina wiejska), Cyców (gmina wiejska), a także fragmenty gmin: Urszulin (gmina wiejska); obszar Natura 2000 „Ostoja Poleska” swym zasięgiem obejmuje on fragmenty gmin powiatu: Ludwin (gmina wiejska), a także fragmenty gmin: Wierzbica (gmina wiejska), Urszulin (gmina wiejska), Sosnowica (gmina wiejska), Stary Brus (gmina wiejska), Hańsk (gmina wiejska); obszar Natura 2000 „Brzeziczno” swym zasięgiem obejmuje on fragmenty gmin powiatu: Ludwin (gmina wiejska); obszar Natura 2000 „Jelino” swym zasięgiem obejmuje on fragmenty gmin powiatu: Ludwin (gmina wiejska); obszar Natura 2000 „Polesie” swym zasięgiem obejmuje on fragmenty gmin powiatu: Puchaczów (gmina wiejska), , Ludwin (gmina wiejska), Cyców (gmina wiejska) a także fragmenty gmin: Urszulin (gmina wiejska), Sosnowica (gmina wiejska), Stary Brus (gmina wiejska).

- b) Parki Narodowe** – na terenie powiatu łęczyńskiego w jego północno – wschodniej części znajduje się fragment parku narodowego tj.: Poleskiego Parku Narodowego. Został utworzony w 1990 roku. Obecnie obejmuje swym zasięgiem ok. 10. 000 ha i są to w przewadze obszary wodnoblotne. Różnorodność siedlisk sprzyja występowaniu ogromnej liczby i różnorodności gatunków roślin i zwierząt, w tym również takich, które występują tylko w tym regionie Polski. Spotkać tu można rośliny owadożerne, storczyki i wiele gatunków, które określane są jako relikty polodowcowe. Park jest ostoją łośia, żółwia błotnego, wydry i coraz częściej występującego także poza granicami parku bobra. O atrakcyjności przyrodniczej i krajobrazowej parku decyduje występowanie zachowanych naturalnych fragmentów torfowisk niskich, przejściowych i wysokich.
- c) Rezerваты przyrody:** Rezerwat „Brzeziczno” (zlokalizowany jest na terenie Parku Krajobrazowego „Pojezierze Łęczyńskie”, na terenie gminy Ludwin. Ma on charakter wodno-torfowiskowy. Obejmuje śródleśne, dystroficzne jezioro o powierzchni 8,7 ha wraz z przyległym pasem torfowisk i lasem. Cały rezerwat zajmuje powierzchnie ok. 90 ha. Na terenie objętym ochroną występują rzadkie gatunki roślin takie jak: rosiczka, bagnica torfowa, aldrowanda pęcherzykowata, wierzba lapońska i borówkolistna. Ciekawostką jest występowanie na tym terenie populacji żółwia błotnego); oraz Rezerwat „Jezioro Świerszczów” położony jest w północnej części Chełmskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, na terenie gminy Cyców. Głównym celem utworzenia rezerwatu jest ochrona śródleśnego eutroficznego jeziora o powierzchni 2 ha, wraz z przylegającymi do niego torfowiskami niskimi i przejściowymi. Powierzchnia całego rezerwatu to 46,08 ha. Na opisywanym terenie występują chronione gatunki roślin takich jak: kosaciec syberyjski, turzycyca strunowa, bagnica torfowa, brzoza niska, rosiczka. W wodach jeziornych występuje płwacz drobny, płwacz zwyczajny, grąźel północny, grzybień biały, osoka aloesowa, ramienice. Na terenie rezerwatu obserwuje się występowanie dubeltów).
- d) Parki krajobrazowe:** Park Krajobrazowy „Pojezierze Łęczyńskie”. (Głównym bogactwem parku są licznie występujące jeziora, torfowiska i mokradła. Wśród 20 jezior parku wyróżnia się jeziora mezotroficzne: Piaseczno, Krasne, eutroficzne: tzw. grupa jezior uścimowskich i dystroficzne: Brzeziczno i Łokietek) i „Nadwieprzański Park Krajobrazowy” (położony jest nad środkowym biegiem Wieprza, na styku dwóch dużych jednostek fizjograficznych tj.: Wyżyny Małopolskiej i Nizy Zachodniorosyjskiego. Pod

względem roślinności na terenie parku przeważają lasy, które stanowią prawie 42% powierzchni, łąki i pastwiska - 25,8 %).

- e) **Obszar chronionego krajobrazu:** „Chełmski Obszar Chronionego Krajobrazu” obejmuje powierzchnię 32 100 ha. Na terenie powiatu łęczyńskiego znajduje się jedynie zachodni fragment parku, zlokalizowany na terenie gminy Cyców. Na terenie parku występują cenne pod względem przyrodniczym typy torfowisk a wśród nich szczególnie ważne torfowiska węglanowe. Niektóre z tych torfowisk objęte zostały dodatkową ochroną tj. rezerwat Jezioro Świerszczów, pomnik przyrody „Biesiadki”.
- f) **Pomniki przyrody** – szczegółowe dane dotyczące pomników przyrody występujących na terenie powiatu łęczyńskiego znajdują się w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody. Obecnie w ww. rejestrze znajduje się 36 pomników przyrody.
- g) **Użytki ekologiczne** – szczegółowe dane dotyczące użytków ekologicznych zarejestrowanych na terenie powiatu łęczyńskiego znajdują się w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody. Obecnie w rejestrze znajduje się 14 zarejestrowanych użytków ekologicznych.

Walory kulturowe powiatu łęczyńskiego

Historia

Najstarsze ślady osadnictwa na Pojezierzu Łęczyńsko-Włodawskim pochodzą z okresu schyłkowego paleolitu (ok. 9 000 lat p.n.e.). Od tamtego okresu datuje się ślady działalności człowieka na terenach gmin Łęczna, Cyców, Puchaczów, Milejów i Spiczyn. Osadnictwo rozwijało się w czasach wczesnego średniowiecza, kiedy to na tym terenie istniał system grodów. Prawdopodobnie wchodziły w skład tzw. Grodów Czerwieńskich, stanowiących system umocnień między państwem Polan i Rusią. Przygraniczny charakter powodował częste przechodzenie obszaru pomiędzy różnymi państwami, dopiero ustalenie granicy między Polską i Litwą, a później Unia Lubelska w 1569 r. zapewniła bezpieczeństwo i spokój dla mieszkańców tego terenu.

Stolica powiatu – Łęczna prawa miejskie otrzymała w roku 1467 z rąk króla Kazimierza Jagiellończyka, dzięki staraniom Jana Tęczyńskiego. Od tego czasu nastąpił rozwój miasta i okolicy, związany przede wszystkim z korzystnym położeniem na szlakach handlowych i przywilejem organizacji jarmarków, o które zabiegali kolejni właściciele Łęcznej. Do niewielkiej Łęcznej, liczącej w 1787 r. 252 domy i 859 mieszkańców

przyjeżdżało kilkanaście tysięcy ludzi i kupców z dalekich krajów: Ukrainy i Rosji, Mołdawii, Niemiec, Austrii. Handlowano końmi, bydłem, skórą i futrami i innymi towarami. Łęczyńskie jarmarki wyróżniały się swoim międzynarodowym charakterem, olbrzymimi obrotami, ilością towaru i kupców. Łęczna przez długi czas była znana ze swoich jarmarków. Czas największej świetności miasta przypada na okres od XVII do drugiej połowy XIX w, jednak zarazy, wojny a także nowe drogi handlowe, które ominęły Łęczną w XIX w powodowały powolny upadek miasta.

Ważnym wydarzeniem w historii powiatu łęczyńskiego była bitwa pod Cycowem, w czasie wojny polsko-bolszewickiej w 1920 r. Okres rozbiorów oraz dwudziestolecia międzywojennego to czas kształtowania dużej różnorodności kulturowej tego obszaru. Zamieszkały był przez Polaków, Ukraińców, Żydów i Niemców. Pozostałości tej mozaiki kulturowej widać po zachowanych zabytkach reprezentujących wszystkie wymienione narodowości. Dopiero po II wojnie światowej obszar stał się jednolity pod względem narodowościowym. W latach 50-tych rozpoczęto proces elektryfikacji i rozbudowę sieci dróg oraz budowę kanału Wieprz-Krzna. Od lat 60-tych obszar zaczęto wykorzystywać turystycznie, co wiąże się z powstawaniem pierwszych ośrodków turystycznych m.in. nad jeziorami Piaseczno, Zagłębcze. Przełomowe okazały się lata 70., gdyż wtedy podjęto decyzję o tworzeniu Lubelskiego Zagłębia Węglowego, którego głównym elementem stała się Kopalnia Węgla Kamiennego w Bogdance.

Walory turystyczne

Ze względu na walory przyrodnicze i kulturowe obszar powiatu łęczyńskiego jest szeroko wykorzystywany turystycznie. Szczególne znaczenie ma przede wszystkim położenie na jednym z najatrakcyjniejszych regionów wypoczynkowych na Lubelszczyźnie jakim jest Pojezierze Łęczyńsko-Włodawskie. Liczne jeziora, rzeka Wieprz, obszary chronione determinują rozwój turystyki aktywnej: wodnej, kajakowej, konnej, rowerowej. Jeziora i rzeki chętnie wykorzystywane są również przez wędkarzy.

Niemalże nad każdym z jezior znajdują się ośrodki wypoczynkowe z wypożyczalniami sprzętu wodnego i rekreacyjnego, bazy nurkowe, a nad jeziorem Piaseczno również baza żeglarska. W Jaszczowie znajduje się baza rekreacyjna, przystanią kajakową i

wypożyczalnią rowerów. Turyści chętnie korzystają też z bogatej oferty mobilnych wypożyczalni kajaków. Najpopularniejsze trasy kajakowe na rzece Wieprz:

- 1) Dorohuczka - Jaszczów
- 2) Jaszczów – Milejów – Łańcuchów – Łęczna
- 3) Łęczna — Kijany – Zawieprzyce

Przez teren powiatu przebiega wojewódzki szlak rowerowy Lublin – Wola Uhruska oraz szlak Śladami Wschodniosłowiańskiej Tradycji Cerkiewnej. Funkcjonuje też sieć lokalnych tras rowerowych, wytyczonych głównie na mapach. Kościół p.w. św. Marii Magdaleny w Łęcznej znajduje się na wojewódzkim szlaku samochodowym renesansu lubelskiego. Do najważniejszych szlaków pieszych przebiegających przez teren powiatu należą:

- Poleski Szlak Partyzancki (czerwony) o dł. 120 km
- Szlak centralny Pojezierza (niebieski) o dł. 103 km
- Szlak Urszulin – Wojsławice (zielony) o dł. 102 km

Najciekawsze obiekty turystyczne na terenie powiatu łączyńskiego:

- Park historyczny „Słowiański Gród” w Wólce Bieleckiej – rekonstrukcja średniowiecznego grodziska z pobliskiego Klarowa, z ciekawą ofertą zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży;
- Izba Tradycji 7 Pułku Ułanów Lubelskich w Cycowie – izba w szczególności poświęcona bitwie cycowskiej w 1920 r.;
- Dom Tradycji Ludowej w Starej Wsi k. Łęcznej – oferuje warsztaty dotyczące historii, tradycji i kultury polskiej wsi;
- Majątek Rutka w Puchaczowie – gospodarstwo agroturystyczne, w którym można obejrzeć zwierzęta polskich ras zachowawczych.

Punkty informacji turystycznej:

- Lokalne Centrum Informacji Turystycznej w Łęcznej** w Starostwie Powiatowym w Łęcznej;
- Punkt Informacji Turystycznej w Gminnym Domu Kultury w Cycowie.

Na terenie powiatu działa tylko jeden hotel - Hotel** Seccession w Łęcznej. Bazę noclegową uzupełniają sezonowe ośrodki wypoczynkowe, schroniska młodzieżowe i gospodarstwa agroturystyczne. W październiku 2023 r. na terenie powiatu funkcjonowało 7 turystycznych obiektów noclegowych. Liczba gospodarstw agroturystycznych w poszczególnych latach to ok. 20. Gospodarstwa agroturystyczne skupione są w Stowarzyszeniu Agroturystycznym Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego „Polesia Czar”. Do innych aktywnie działających stowarzyszeń w dziedzinie turystyki należą też Stowarzyszenie

Choraǳiew Zamku w Zawieprzycach Atanazego Miączyńskiego Herbu Suche Komnaty. Ze względu na specyfikę obszaru należy pamiętać, że pobyty turystyczne w powiecie łączyńskim mają często charakter weekendowy lub wręcz jednodniowy, dotyczą głównie turystów z województwa lubelskiego. Potencjał tego typu turystyki jest o wiele trudniej zbadać, jednak na pewno stanowi on istotną część potencjału turystycznego powiatu łączyńskiego.

2.4. Promowanie powiatu łączyńskiego

Działalność promocyjna powiatu prowadzona jest na dość szeroką skalę. Funkcjonuje strona internetowa powiatu, która zawiera elementy wyraźnie promujące powiat i jego walory turystyczne oraz portal facebook. Ponadto Starostwo Powiatowe cyklicznie wydaje liczne publikacje informacyjno-promocyjne, uzupełniane materiałami promocyjnymi gmin. Powiat uczestniczy także w ogólnopolskich i regionalnych targach turystycznych promując walory ziemi łączyńskiej. Na terenie powiatu organizowane są imprezy kulturalne i rekreacyjne promujące walory turystyczne i kulturalne regionu.

Prowadzenie działań promocyjnych na szeroką skalę sprzyja zwiększeniu rozpoznawalności obszaru oraz przyciągnięciu nowych mieszkańców i turystów. Do promocji powiat łączyński wykorzystuje media i serwisy społecznościowe.

O jakości zarządzania w powiecie decyduje w dużym stopniu praktyka planowania strategicznego i jakość przygotowywanych dokumentów. Powiat łączyński posiada większość wymaganych prawem dokumentów strategicznych. Powiat prowadzi współpracę międzynarodową głównie w zakresie edukacji i wymiany kulturalnej. Współpraca ta może być ważnym instrumentem promowania się i przyciągania turystów. W przyszłych działaniach należy w dalszym ciągu dążyć do zwiększenia aktywności powiatu w zakresie promocji i współpracy międzynarodowej, szczególnie tej w wymiarze transgranicznym z partnerami z Ukrainy.

III. TRENDY I ZJAWISKA PŁYNĄCE Z OTOCZENIA

Trendy i zjawiska globalne i o zasięgu europejskim

W odpowiedzi na wyzwania rozwoju społeczno-gospodarczego krajów Unii Europejskiej oraz globalne trendy i zjawiska, instytucje Unii Europejskiej sformułowały główne cele polityczne, które z kolei przekładane są na konkretne strategie i inicjatywy. Mają one kluczowe znaczenie dla poszczególnych regionów Unii Europejskiej, m.in. ze względu na wielkość i priorytety wsparcia. Priorytetami Komisji Europejskiej są:

- Europejski Zielony Ład,
- Europa na miarę ery cyfrowej,
- Silniejsza pozycja Europy w świecie,
- Gospodarka, która służy ludziom,
- Promowanie naszego europejskiego stylu życia,
- Nowy impuls dla demokracji europejskiej.

Poniżej przedstawiono przegląd priorytetów politycznych Unii Europejskiej, które w dużym stopniu kształtować będą zakres i wielkość wsparcia, jakie poszczególne regiony, przedsiębiorcy, rolnicy, instytucje, organizacje, mieszkańcy itd. mogą oczekiwać z poziomu unijnego w nadchodzącej dekadzie.

Tabela 13: Priorytety Komisji Europejskiej

Priorytety Komisji Europejskiej	Cele	Obszary polityki
Europejski Zielony Ład	Poprawa dobrostanu obywateli. Przekształcenie Europy w kontynent neutralny dla klimatu oraz ochrona środowiska naturalnego z korzyścią dla ludzi, gospodarki i planety: <ul style="list-style-type: none">• osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 roku,• ochrona życia ludzkiego, zwierząt i roślin poprzez ograniczenie zanieczyszczeń,• wspieranie przedsiębiorstw na drodze do światowego przywództwa w dziedzinie czystych produktów i technologii,	a) czysta energia – szansa dla alternatywnych, ekologicznych źródeł energii b) zrównoważony przemysł – szansa na bardziej zrównoważone i przyjazne środowisku cykle produkcyjne c) budowa i renowacja – sektor budowlany musi stać się bardziej ekologiczny d) zrównoważona mobilność – promowanie bardziej zrównoważonych środków transportu e) od pola do stołu – sposób na

	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie tego, aby transformacja odbywała się w sposób sprawiedliwy i włączający. 	<p>bardziej zrównoważony łańcuch żywnościowy</p> <p>f) eliminowanie zanieczyszczeń – środki mające na celu szybkie i skuteczne ograniczenie zanieczyszczeń</p>
Europa na miarę ery cyfrowej	Zapewnienie ludziom dostępu do technologii najnowszej generacji.	<p>a) ochrona danych</p> <p>b) lepszy dostęp konsumentów i przedsiębiorców do towarów sprzedawanych przez internet</p> <p>c) środowisko, w którym sieci i usługi cyfrowe mogą się rozwijać</p> <p>d) cyfrowość jako siła napędowa wzrostu</p>
Silniejsza pozycja Europy w świecie	<p>Wzmocnienie roli Unii Europejskiej jako odpowiedzialnego globalnego lidera:</p> <p>a) silna, otwarta i sprawiedliwa polityka handlowa,</p> <p>b) zapewnienie najwyższych standardów w zakresie ochrony klimatu, środowiska i warunków pracy,</p> <p>c) ścisła współpraca z krajami sąsiadującymi i partnerami,</p> <p>d) skoordynowane podejście do działań zewnętrznych – od pomocy rozwojowej po wspólną politykę zagraniczną i z zakresu bezpieczeństwa.</p>	<p>a) polityka zagraniczna</p> <p>b) europejska polityka sąsiedztwa</p> <p>c) współpraca międzynarodowa i rozwój</p> <p>d) polityka handlowa</p> <p>e) bezpieczeństwo i obrona</p> <p>f) rozszerzenie Unii Europejskiej</p>
Gospodarka, która służy ludziom	<p>Sprawiedliwość społeczna i dobrobyt:</p> <p>a) społeczna gospodarka rynkowa Unii Europejskiej, która umożliwia rozwój gospodarczy i zmniejszenie ubóstwa i nierówności,</p> <p>b) wzmocnienie małych i średnich przedsiębiorstw, które stanowią trzon gospodarki UE,</p> <p>c) dokończenie tworzenia unii rynków kapitałowych i pogłębienie unii gospodarczej i walutowej.</p>	<p>a) pogłębiona i bardziej sprawiedliwa unia gospodarcza i walutowa</p> <p>b) rynek wewnętrzny lepiej rozwinięty i sprawiedliwy</p> <p>c) zatrudnianie, wzrost gospodarczy i inwestycje – pobudzanie inwestycji i tworzenie miejsc pracy</p> <p>d) europejski semestr – ocena zgodności z unijnymi przepisami dot. gospodarki</p> <p>e) pobudzanie wzrostu zatrudnienia – wsparcie europejskich przedsiębiorców i konsumentów w korzystaniu z zasobów w sposób bardziej</p>

		zrównoważony
Promowanie naszego europejskiego stylu życia	Praworządność jest kluczowym elementem wizji Unii opartej na równości, tolerancji i sprawiedliwości społecznej: a) kompleksowy europejski mechanizm praworządności, który ma przedstawiać obiektywne sprawozdanie na temat aktualnej sytuacji w zakresie praworządności w całej Unii, b) silne granice, modernizacja systemu azylowego UE oraz współpraca z krajami partnerskimi.	a) unia bezpieczeństwa b) współpraca sądowa c) prawa podstawowe d) ochrona konsumentów e) migracja
Nowy impuls dla demokracji europejskiej	Pielęgnowanie, ochrona i wzmacnianie naszej demokracji: a) większa rola mieszkańców Unii w procesie decyzyjnym i aktywniejszy udział w określaniu priorytetów UE, b) wspólne podejście i wspólne normy w celu rozwiązania takich problemów jak dezinformacja czy „mowa nienawiści” w internecie, c) partnerstwo Komisji Europejskiej z Parlamentem Europejskim.	a) Przyszłość Europy – dążenie do bardziej zjednoczonej, silniejszej i bardziej demokratycznej Europy b) Lepsze stanowienie prawa – opracowanie strategii politycznych i przepisów prawnych UE

Źródło: Priorytety Komisji na lata 2019–2024 (wytyczne polityczne), https://commission.europa.eu/document/download/063d44e9-04ed-4033-acf9639ecb187e87_pl?filename=political-guidelines-next-commission_pl.pdf.

Uwarunkowania krajowe

W wymiarze krajowym główne zasady polityki rozwoju regionalnego określone zostały w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030. Strategia Rozwoju Powiatu Łęczyńskiego wpisuje się w cel główny i cele szczegółowe Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030. Zgodnie z jej treścią głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specyfiki dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, będą one mieć kluczowe

znaczenie przy realizacji strategii regionalnych, a także wydatkowaniu środków przeznaczonych na wsparcie, m.in. ze źródeł unijnych oraz krajowych. Należą do nich:

1. Subsydiarność - każde działanie poszczególnych polityk rozwojowych, w tym zwłaszcza polityki regionalnej, jest zaprogramowane i realizowane na możliwie najniższym, ale jednocześnie efektywnym dla danego zagadnienia, poziomie administracyjnym. Strategia rozwoju powiatu stanowi tu przykład określania celów działań rozwojowych na możliwie najniższym poziomie samorządu terytorialnego.
2. Zintegrowane podejście terytorialne - polega na dopasowaniu interwencji do specyfiki danego obszaru, tak aby precyzyjnie odpowiadała ona na różnorodne potrzeby rozwojowe tego terytorium. Oznacza to potrzebę uwzględnienia kontekstu terytorialnego na etapie programowania, realizacji i monitorowania interwencji oraz lepszej koordynacji działań i dostępnych środków finansowych. Podejście to zakłada również konieczność zaprogramowania instrumentów łączących działania o charakterze twardym oraz miękkim.
3. Partnerstwo i współpraca - budowanie kultury partnerstwa i współpracy ukierunkowanej na świadome i ustrukturyzowane współdziałanie ludzi, instytucji i organizacji oraz lepszą koordynację prowadzonych przez nich działań na rzecz rozwoju. Partnerstwo i współpraca opierają się na partycypacji, rozumianej jako realny udział obywateli w podejmowaniu decyzji dotyczących regionu, na każdym etapie. Zasada ta rozumiana jest jako współudział, współdecydowanie i współodpowiedzialność podmiotów w tworzeniu polityki i osiągnięciu jej celów w modelu wieloszczeblowego zarządzania rozwojem.
4. Koncentracja terytorialna i tematyczna - koncentracja terytorialna rozumiana jest jako ukierunkowanie interwencji w ramach polityki regionalnej na rzecz wsparcia ograniczonej liczby terytoriów. Każdy obszar charakteryzują określone wyzwania, bariery bądź potencjały, których rozwój jest szczególnie istotny z punktu widzenia spójności regionu bądź kraju. Koncentracja tematyczna polega na skoncentrowaniu zasobów, środków i działań na ograniczonej liczbie dziedzin wsparcia, priorytetowych z punktu widzenia rozwoju kraju i poszczególnych regionów. Zasada ta oznacza wspieranie tych branż, dziedzin, sektorów i nisz, które z uwagi na posiadany potencjał pozwalają na budowanie rzeczywistej przewagi konkurencyjnej danego obszaru, w skali regionalnej, krajowej bądź międzynarodowej, oraz stanowią siłę napędową dla rozwoju gospodarczego.

5. Podejmowanie decyzji w oparciu o dowody - planowane działania powinny opierać się na danych w celu zapewnienia i utrzymania wysokich standardów w zarządzaniu i realizacji polityki regionalnej. Kluczowe znaczenie ma prowadzenie polityki w oparciu o zdobyte doświadczenia, zgromadzone dane, wnioski, rekomendacje, analizy oraz ocenę jej efektywności. Dla realizacji tej zasady niezbędne jest funkcjonowanie odpowiedniego zaplecza analitycznego, dedykowanego kształtowaniu i ocenie polityk publicznych.
6. Warunkowość - w ramach tej zasady wsparcie publiczne jest udzielane tylko po spełnieniu określonych warunków. Warunkowość oznacza konieczność spełnienia określonych kryteriów na różnych etapach przygotowywania dokumentów operacyjnych, wynikających z systemu wdrażania strategii. Podstawą warunkowego przekazywania wsparcia na początku procesu planowania interwencji będzie spełnienie warunków wstępnych stawianych jego adresatom, beneficjentom wsparcia. Należą do nich chociażby konieczność partycypacji finansowej, wymóg przygotowania odpowiedniego dokumentu strategicznego czy planistycznego albo obowiązek dzielenia się nabytą wiedzą z innymi samorządami lub instytucjami.
7. Zrównoważone inwestowanie - jednocześnie zakłada się osiągnięcie możliwie jak najlepszych efektów przy jak najmniejszej presji na środowisko i przestrzeń oraz priorytetowe traktowanie przez samorzady zasady pierwszeństwa wtórnego użytkowania przestrzeni w procesach inwestycyjnych. Oznacza to oszczędne korzystanie z zasobów ziemi, unikanie nadmiernej zabudowy i wzrostu presji na ekosystemy oraz zaniechanie degradacji krajobrazu. Dla polityki regionalnej zrównoważone inwestowanie oznacza przede wszystkim współpracę i koordynację w takich obszarach jak: planowanie rozwoju, gospodarka przestrzenna, polityka mieszkaniowa, transportowa, ochrona przyrody i jakość powietrza. Zasada ta promuje również budowanie gospodarki o obiegu zamkniętym, która maksymalizuje efektywne wykorzystanie zasobów i ogranicza wytwarzanie odpadów¹¹.

Przestrzeń powiatu łęczyńskiego, pomimo różnic w odniesieniu do poszczególnych wartości wskaźników opisujących poziom rozwoju społeczno-gospodarczego, jest przestrzenią o stosunkowo niedużej skali tego zróżnicowania.

¹¹ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.

Województwo lubelskie zgodnie z zapisami Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2020 r. (z perspektywą do 2030) określone jest jako zagrożone trwałą marginalizacją. Opracowywana strategia wpisuje się również w cele polityki regionalnej, które zostały określone w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Cel 1 - Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały poszczególnych terytoriów. Obok działań wzmacniających konkurencyjność wszystkich regionów, miast oraz obszarów wiejskich realizowanych w dotychczasowym układzie wdrożeniowym, szczególne mechanizmy wsparcia zostaną zaproponowane dla obszarów problemowych, które zmagają się z trudnościami adaptacyjnymi i restrukturyzacyjnymi, zarówno na poziomie regionalnym – takich jak Polska Wschodnia, Śląsk, jak również dla sub-regionalnych obszarów funkcjonalnych, o kumulacji negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych – dla obszarów przeważnie wiejskich zagrożonych trwałą marginalizacją oraz miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze¹².

Cel 2 – Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych. Wyzwaniem dla wszystkich polskich regionów jest optymalne wykorzystanie własnego potencjału rozwojowego w celu zwiększenia konkurencyjności gospodarki i jednocześnie zapewnienia warunków dla trwałego i zrównoważonego rozwoju. Nowa polityka regionalna będzie selektywna \w większym niż dotychczas zakresie, koncentrowała instrumenty wsparcia na tworzenie warunków do wzrostu konkurencyjności, innowacyjności i inwestycji w wybranych sektorach, mających podstawowe znaczenie dla gospodarek regionalnych. Realizowane będą działania, które zapewnią wzmocnienie koncentracji działań proinnowacyjnych oraz synergię pomiędzy krajowymi i regionalnymi specjalizacjami, w oparciu o m.in. funkcjonowanie procesu przedsiębiorczego odkrywania i monitorowania inteligentnych specjalizacji na poziomie krajowym i regionalnym¹³.

Uwarunkowania regionalne

Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r.

Cel strategiczny 1 – Kształtowanie strategicznych zasobów rolnych. Rolnictwo i sektor żywnościowy odgrywają kluczową rolę i determinują kształtowanie procesów rozwojowych i gospodarki regionu oraz są ważnym obszarem aktywności społeczno-gospodarczej jego

¹² Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.), s. 182.

¹³ Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.), s. 182.

mieszkańców¹⁴. Cel operacyjny 1.1. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych. Dla wykorzystania istniejącego w województwie lubelskim potencjału rolniczego i dynamicznego rozwinięcia produkcji żywności o wysokiej jakości ważnym działaniem będzie modernizowanie infrastruktury działających gospodarstw, a także wzmocnienie ich gotowości do wdrażania innowacyjnych rozwiązań i korzystania z dorobku naukowego. Dotyczyć to będzie wprowadzania nowoczesnych rozwiązań technicznych i technologicznych w procesie produkcji, poszukiwania nowych możliwości i modeli funkcjonowania gospodarstw, w tym związanych z dywersyfikacją działalności, rozsądnym korzystaniem z zasobów a także skuteczne radzenie sobie z wyzwaniami związanymi ze zmianami klimatu¹⁵.

Cel operacyjny 1.2. Rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej surowce rolne. Nowoczesny sektor przetwórstwa jest warunkiem niezbędnym dla wykorzystania potencjału produkcyjnego rolnictwa. Działania wskazane w niniejszym celu będą ukierunkowane na stymulowanie rozwoju tego sektora, zarówno w wymiarze ilościowym jak i jakościowym. Istotnym zagadnieniem będzie optymalizacja procesów produkcji, w tym poprzez wykorzystanie na większą skalę rozwiązań gospodarki 4.0. oraz gospodarki obiegu zamkniętego. Zmiana postaw konsumenckich a także szersze zastosowanie wiedzy naukowej w praktyce gospodarczej przyczynią się również do rozwoju tych branż, które potrafią wykorzystać surowce rolne do tworzenia usług oraz produktów nie będących żywnością (np. biodegradowalnych opakowań, nawozów, kosmetyków, usług zdrowotnych, itp.)¹⁶.

Cel operacyjny 1.3. Rozwój współpracy w sektorze rolno-spożywczym. Kluczowym wyzwaniem jest zbudowanie i rozwijanie kooperacji podmiotów regionalnych w ramach modelu „od pola do stołu”, włączającej rolników, przetwórców oraz branżę logistyczną. Pozwoli to na lepsze rozpoznanie potrzeb i wymagań konsumentów, bardziej trafne kierunkowanie produkcji oraz ograniczenie strat żywności. Szczególna rola przypada podmiotom naukowym oraz doradczym, które powinny przygotowywać i dostarczać analizy rynku, nowe rozwiązania techniczne i technologiczne, a także propozycje pakietów wdrożeniowych o najwyższych parametrach konkurencyjności¹⁷.

Cel strategiczny 2 – Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych.

Cel operacyjny 2.2. Rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych (LOM, ośrodków subregionalnych i lokalnych. Miejskie obszary funkcjonalne stanowią strefy koncentracji

¹⁴ Strategia, s. 6.

¹⁵ Strategia, s. 6.

¹⁶ Strategia, s. 6-7.

¹⁷ Strategia, s. 6-7.

rozwoju i krystalizowania funkcji społeczno-gospodarczych. działania będą nakierowane na wzmacnianie ich potencjału gospodarczego, podnoszenie jakości usług publicznych oraz jakości życia m.in. poprzez stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości¹⁸.

Cel strategiczny 3 – Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu. Poprawa konkurencyjności gospodarki województwa lubelskiego będzie w znaczącym stopniu uzależniona od włączenia się regionalnych podmiotów gospodarczych w proces transformacji w kierunku przemysłu 4.0, wprowadzania rozwiązań wpisujących się w model gospodarki obiegu zamkniętego oraz transformacji energetycznej regionu. Wśród najważniejszych działań należy wymienić wspieranie tworzenia nowych oraz rozwój istniejących przedsiębiorstw, rozwijanie działalności badawczej i innowacyjnej oraz wspieranie transferu zaawansowanych technologii, wdrażanie technologii oraz budowę infrastruktury zapewniającej przystępną cenowo czystą energię ze źródeł odnawialnych¹⁹.

Cel operacyjny 3.2. Wspieranie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw. Podejmowane działania będą skierowane na stymulowanie przedsiębiorstw do stosowania rozwiązań pozwalających na optymalizację procesów wytwórczych (ograniczenie kosztów funkcjonowania, poszukiwanie nowych możliwości zbytu, wprowadzanie gospodarki obiegu zamkniętego), a także ułatwiających adaptację do zmieniających się uwarunkowań gospodarczych związanych m.in. z transformacją energetyczną regionu. Szczególnym wsparciem objęte zostaną przedsiębiorstwa, firmy mikro i małe, które ze względu na swoją wielkość nie są w stanie samodzielnie i skutecznie konkurować na rynku krajowym czy międzynarodowym.

¹⁸ Strategia, s. 6-7.

¹⁹ Strategia, s. 6-7.

IV. Analiza SWOT

Zidentyfikowane szanse i zagrożenia a także atuty i słabe strony są podstawą całościowej analizy i oceny strategicznej sytuacji podmiotu. Dla potrzeb opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Łęczyńskiego na lata 2024-2030 przeprowadzono analizę SWOT. Wskazane w 2016 roku silne i słabe strony w poprzedniej Strategii na lata 2016-2021, a także szanse i zagrożenia dla jego rozwoju częściowo zostały aktualne także dzisiaj.

W procesie tworzenia strategii analiza i ocena otoczenia jest bardzo ważnym i odpowiedzialnym etapem, który umożliwia rozpoznanie przyszłych szans (okazji) i zagrożeń (ograniczeń) funkcjonowania i rozwoju instytucji; szczególnie cenne są informacje o wzajemnym oddziaływaniu otoczenia i instytucji. Dlatego dokonano aktualizacji określonych w 2016 r. mocnych i słabych stron powiatu łęczyńskiego a także szans i zagrożeń dla rozwoju jego działalności, biorąc pod uwagę obecne uwarunkowania funkcjonowania Powiatu, dzięki temu łatwiejsze będzie określenie celów rozwojowych założonych w dokumencie.

MOCNE STRONY
Atrakcyjna lokalizacja – dogodne położenie w centrum województwa lubelskiego, umożliwiające łatwy dostęp z różnych jego części, tym samym ułatwiony dostęp do szerokiej oferty usług publicznych, w tym wyższego rzędu
Wysoka atrakcyjność osiedleńcza powiatu – korzystna struktura osadnicza
Zasoby surowców mineralnych
Dobra infrastruktura drogowa
Turystyka – tradycje turystyczne, liczne obiekty noclegowe w postaci pensjonatów i gospodarstw agroturystycznych, zabytki, unikatowy produkt turystyczny jakim jest Pojezierze Łęczyńsko-Włodawskie
Krótki czas dotarcia z Warszawy i Lublina
Oferta kulturalna - wysoka aktywność centrów kultury, zróżnicowana oferta kulturalna, duża ilość zabytków
Stabilna sytuacja demograficzna
Stabilny rynek pracy
Spadek poziomu bezrobocia
Różnorodna oferta edukacyjna, napływ uczniów z Ukrainy
Walory przyrodnicze, potencjał rekreacyjno-wypoczynkowy, wynikający z urozmaiconej

rzeźby terenu, występowania rzek, lasów i licznych jezior, a także rozbudowy infrastruktury rekreacyjnej
Duży potencjał w zakresie OZE
Poprawa dostępności usług administracyjnych - wynikająca z m.in. rozwijania e-usług
Dostępność profesjonalnej kadry zajmującej się ochroną zdrowia, aktywizacją społeczną, kulturalną, edukacyjną, sportem, rekreacją i turystyką osób starszych
Wysoka dostępność usług medycznych i opiekuńczych wynikająca z funkcjonowania dobrze rozwiniętej sieci domów pomocy społecznej oraz funkcjonowania Szpitala Powiatowego w Łęcznej
Lokalizacja dużego zakładu pracy – Lubelski Węgiel Bogdanka SA
Rozwój sieci ścieżek rowerowych

SŁABE STRONY

Mało efektywne rolnictwo
Niedostatki lokalnej infrastruktury drogowej
Stale niski wskaźnik przedsiębiorczości
Słaba jakość gleb
Brak infrastruktury kolejowej
brak korzyści wynikających z przygranicznego położenia
Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura komunalna
niska jakość kapitału społecznego, niskie zainteresowanie kształceniem w liceach a wysokie kształceniem zawodowym co stanowi odwrócenie tendencji ogólnopolskich
niska absorpcja funduszy unijnych przez przedsiębiorców
niskie zdolności adaptacyjne mieszkańców do potrzeb rynku pracy
Starzenie się społeczności lokalnej - wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, utrzymujący się ujemny przyrost naturalny
Rosnące zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze oraz rosnące koszty opieki instytucjonalnej – szczególnie istotne ze względu na postępujący proces starzenia się społeczeństwa
Małe zróżnicowanie rynku pracy - co przekłada się na negatywne opinie ankietowanych mieszkańców na temat możliwości znalezienia satysfakcjonującej pracy
Wzrost liczby miejscowych zagrożeń - wynikających ze zmian klimatycznych (częstsze występowanie m.in. deszczy nawalnych i gwałtownych wiatrów)
Brak ośrodków akademickich na terenie powiatu,

SZANSE

Dobra współpraca z samorządami gminnymi jak i sąsiednimi samorządami powiatowymi
Możliwości pozyskiwania funduszy zewnętrznych, w tym zwłaszcza ze środków unijnych w perspektywie finansowej 2021-2027
Modernizacja rolnictwa

Zainteresowania inwestycjami w powiecie
Rozwój obszarów sąsiednich, zwłaszcza aglomeracji miejskiej Lublina
Transformacja innowacyjna LW Bogdanka S. A.
Tworzenie korzystnych warunków do rozwoju oferty turystyczno-kulturalnej – m.in. poprzez promocję walorów turystycznych
Wykorzystanie potencjału społecznego seniorów – poprzez zwiększenie poziomu ich partycypacji w życiu społecznym i zaangażowanie w procesy rozwojowe powiatu
Poprawa skomunikowania wewnętrznego i zewnętrznego powiatu - rozwój zrównoważonego transportu publicznego i integracja różnych rodzajów transportu, powstanie linii kolejowej
Dalszy rozwój sieci ścieżek rowerowych
Promocja i wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii – w celu dywersyfikacji źródeł energii i zwiększenia poziomu bezpieczeństwa energetycznego powiatu

ZAGROŻENIA

Zmiana polityki energetycznej państwa zmniejszającej udział węgla kamiennego na rzecz OZE
Zjawisko starzenia się społeczeństwa
Odływ doświadczonych pracowników do innych podmiotów
Zmniejszanie liczby absolwentów wchodzących na rynek pracy spowodowane sytuacją demograficzną
Zwiększająca się liczba zadań realizowanych przez samorzady przy braku zwiększania środków
Odływ młodych, przedsiębiorczych i ambitnych osób za granicę, lub do innych regionów
Duży wpływ na lokalną gospodarkę jednego zakładu pracy (LW Bogdanka S. A.)
Ograniczenia prawne, zróżnicowana interpretacja pojęcia rozwoju lokalnego
Zwiększający się udział wydatków społecznych w strukturze budżetu samorządów
Niepewna sytuacja gospodarcza - wynikająca m.in. ze skutków pandemii COVID-19, wojny na Ukrainie
Wzrost cen surowców energetycznych - mających wpływ na lokalną gospodarkę i budżet gospodarstw domowych w powiecie
Zmiany podatkowe - które mogą niekorzystnie wpłynąć na stan finansów powiatu
Wzrost opłat środowiskowych ponoszonych przez przedsiębiorców – związanych z niedostatecznie rozwiniętym sektorem OZE w powiecie, co ma negatywny wpływ na lokalną gospodarkę
Ponoszenie większych kosztów w obszarze opieki społecznej - co związane jest ze starzeniem się społeczeństwa
Dalszy wzrost zagrożeń naturalnych - będących konsekwencją zmian klimatycznych
Pogarszająca się jakość powietrza
Zagrożenia w cyberprzestrzeni

V. WIZJA I CELE ROZWOJU POWIATU

5.1. Wizja strategicznego rozwoju powiatu

Jednym z kluczowych elementów każdej strategii rozwoju jest wizja stanu obszaru po realizacji strategii. Wizja formułowana w ramach strategii jest swego rodzaju projekcją przyszłości do jakiej dążą władze lokalne, przedsiębiorcy, mieszkańcy i wszyscy zainteresowani rozwojem powiatu. Opisuje ona pożądaną stan docelowy w perspektywie kilku lub kilkunastu lat i pełni następujące funkcje²⁰: – zobrazowanie stanu docelowego – można powiedzieć, że wizja stanowi cel całkowicie nadrzędny nad wszystkimi, zawierający w sobie pozostałe cele sformułowane w strategii; wizja nadaje także dokumentowi określony kierunek – jest więc także efektem dokonania określonych wyborów spośród wielu możliwości rozwojowych, – informowanie o aspiracjach osób formułujących wizję – wizja powinna inspirować i motywować uczestników procesu opracowania strategii do działania na rzecz rozwoju obszaru, w którym funkcjonują; by tak się stało powinna być ona interesująca, ciekawa i pobudzająca wyobraźnię, – jednoczenie wokół idei – wizja powinna łączyć różne środowiska skupione wokół działań na rzecz rozwoju miasta i powodować, że ludzie się z nią utożsamiają; wizja nie może zatem dzielić i być poglądem jakiejś jednej, wybranej grupy interesariuszy.

Przy określaniu wizji rozwoju Powiatu Łęczyńskiego wzięto pod uwagę następujące czynniki:

- uwarunkowania zewnętrzne, czyli otoczenie zewnętrzne rozwoju powiatu zdefiniowane w analizie SWOT jako potencjalne szanse i zagrożenia,
- uwarunkowania wewnętrzne, określone w analizie SWOT jako mocne i słabe strony powiatu,
- obowiązujące dokumenty strategiczne, zarówno te na poziomie powiatu, jak i na poziomie województwa i kraju,
- kompetencje samorządu powiatowego, które stanowią punkt wyjścia do określenia działań i kluczowych projektów dla rozwoju powiatu,

²⁰ W. Dziemanowicz i in., Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 2012 .

- instrumenty i programy finansowe, dostępne dla powiatów w ramach obecnej perspektywy finansowej Unii Europejskiej,
- konsultacje społeczne, przeprowadzone w formie warsztatów i badań ankietowych.

Z przeprowadzonej analizy SWOT wynika, że powiat łączyński zmagają się nadal z wieloma poważnymi problemami rozwojowymi. Ogólnie można stwierdzić, że problemy te są charakterystyczne dla wielu powiatów Polski Wschodniej i dotyczą głównie niedostatecznego stanu podstawowej infrastruktury technicznej oraz niskiej jakości kapitału ludzkiego. Wpływ na jakość życia w ostatnich latach miała niewątpliwie sytuacja geopolityczna: pandemia COVID-19 oraz wojna na Ukrainie, które bezsprzecznie przyczyniły się do pogorszenia sytuacji gospodarczej w skali globalnej, krajowej, jak i lokalnej, m.in. poprzez wzrost cen podstawowych produktów. Ponadto gospodarka lokalna nadal zdominowana jest w dużym stopniu przez rozdrobnione i mało dochodowe rolnictwo oraz słabo rozwiniętą przedsiębiorczość pozarolniczą, przy równoczesnym sąsiedztwie dużego pracodawcy – Lubelski Węgiel Bogdanka S. A.

Z drugiej strony powiat dysponuje znaczącymi atutami, które jeśli zostaną we właściwy sposób wykorzystane, mogą doprowadzić do uruchomienia pozytywnych mechanizmów rozwoju powiatu i jego społeczności. Atuty te to przede wszystkim korzystne położenie blisko Lublina, czysta i różnorodna przyroda, bogate dziedzictwo kulturowe oraz znaczne zasoby zdolnych do pracy i współdziałania ludzi. Wykorzystanie tych atutów w połączeniu z szansami jakie stoją przed Polską i województwem w związku z realizacją unijnej polityki spójności, powinno stanowić podstawę do przyjęcia strategicznych kierunków rozwoju powiatu.

Głównym kierunkiem działań przyczyniających się do zmiany sytuacji w powiecie powinno być zwiększenie efektywności lokalnej gospodarki. Chodzi tu głównie o dalszą poprawę stanu nawierzchni dróg oraz rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i informatycznej, decydującej w dużym stopniu o atrakcyjności inwestycyjnej powiatu i jakości życia mieszkańców. Nadal należy dążyć do poprawy poziomu zatrudnienia mieszkańców powiatu, szczególnie na obszarach wiejskich i w sektorze pozarolniczym. Ważnym kierunkiem działań powinien być rozwój lokalnego rynku pracy, między innymi poprzez wzmocnienie funkcjonujących służb zatrudnienia, w tym powiatowego urzędu pracy oraz przez optymalne wykorzystanie dostępnych instrumentów w zakresie kreowania aktywnej polityki zatrudnienia na poziomie lokalnym, w tym rozwój inicjatyw oddolnych (np. inicjatyw

partnerskich). Jednym z pożądanych kierunków zwiększania efektywności lokalnej gospodarki powinny być działania w kierunku dalszej poprawy atrakcyjności turystycznej powiatu. Uzupełniającym, chociaż niezmiernie ważnym kierunkiem działań strategicznych powinno być doprowadzenie do poprawy jakości kapitału ludzkiego i ograniczenia wykluczenia społecznego w powiecie. Ważną rolę w uaktywnianiu kapitału społecznego będą miały instytucje kultury oraz władze powiatowe i gminne. Od jakości funkcjonowania administracji publicznej i stopnia współpracy z organizacjami społecznymi zależeć bowiem będzie w dużym stopniu jakość zarządzania i efektywność pozyskiwania środków zewnętrznych na działania rozwojowe w powiecie. Równie ważnym kierunkiem działań strategicznych powinno być doprowadzenie do poprawy stanu bezpieczeństwa w wielu aspektach: bezpieczeństwa energetycznego, publicznego, a także w obszarze cyberprzestrzeni.

Należy oczekiwać, iż pozytywne zmiany, jakie zajdą w wyniku realizacji działań w ramach wyżej zarysowanych kierunków strategicznych, przyczynią się w dłuższej perspektywie czasu do poprawy jakości życia mieszkańców, co jest celem nadrzędnym niniejszej strategii.

Założenia rozwojowe Strategii Rozwoju Powiatu Łęczyńskiego w latach 2024-2030 roku mają dwudzielny charakter. Pierwszy: poziom wizji, misji oraz celów w wymiarze ogólnym, jak również szczegółowym. Ta część została opracowana z myślą o perspektywie roku 2030 i nie powinna podlegać zmianom ze względu na swój kompletny charakter (dopuszcza się aktualizację tej części zapisów jedynie w przypadku zasadniczych zmian, takich jak np. uwarunkowania prawne, jak chociażby zmiana ustawy o samorządzie powiatowym).

5.2. Misja powiatu łęczyńskiego

W niniejszej strategii obowiązuje hierarchiczny układ celów strategii, składający się z trzech poziomów:

- misji strategii, stanowiącej swego rodzaju cel nadrzędny działań strategicznych;
- celów strategicznych pozwalających na strategiczne ukierunkowanie działań powiatu w dłuższym horyzoncie czasowym;

- celów operacyjnych, uszczegóławiających cele strategiczne i będących podstawą do zaplanowanych działań realizacyjnych.

Misja rozwoju powiatu wskazuje na cel nadrzędny, do którego należy dążyć realizując poszczególne elementy strategii. Zwykle misja formułowana jest w sposób ogólny i adresowana jest do ogółu osób zamieszkujących dany obszar. W niniejszym dokumencie przyjęto następujące sformułowanie misji rozwoju dla powiatu łęczyńskiego:

Misją Powiatu Łęczyńskiego jest podniesienie poziomu jakości życia mieszkańców oraz zrównoważony rozwój, wykorzystujący walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe, tworząc korzystne warunki do rozwoju rolnictwa, przedsiębiorczości i turystyki.

Tak sformułowana misja rozwoju powiatu zakłada osiągnięcie celu nadrzędnego, jakim jest wyższy poziom życia mieszkańców, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i przy jednoczesnym zwiększaniu konkurencyjności powiatu z poszanowaniem zasobów naturalnych. Wyższy poziom życia mieszkańców będzie możliwy do zweryfikowania za pomocą wskaźników dochodowości mieszkańców oraz ich dostępu do wybranych elementów infrastruktury technicznej i społecznej. Zrównoważony rozwój należy rozumieć jako harmonijny rozwój społeczno-gospodarczy całego obszaru powiatu, prowadzący do poprawy jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń, przy zachowaniu zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz właściwej struktury demograficznej społeczności lokalnej. Z kolei konkurencyjność powiatu należy rozpatrywać w kategoriach ogólnej zdolności powiatu do radzenia sobie z narastającą konkurencją w różnych obszarach życia społeczno-gospodarczego. Konkurencyjność powiatu jest pojęciem szerszym niż konkurencyjność gospodarki i obejmuje szereg czynników odnoszących się na przykład do oceny kapitału ludzkiego lub społecznego, czy też jakości funkcjonowania administracji publicznej w powiecie.

5.3. Cele strategii

Misja rozwoju powiatu będzie możliwa do spełnienia dzięki realizacji następujących celów strategicznych:

Cel 1: Wsparcie konkurencyjności lokalnej gospodarki i rynku pracy

Cel 2: Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie wykluczenia społecznego

Cel 3: Poprawa atrakcyjności turystycznej powiatu

Cel 4: Ochrona przyrody oraz adaptacja do zmian klimatu

Na niską konkurencyjność lokalnej gospodarki wpływa przede wszystkim niewystarczający stopień uprzemysłowienia powiatu, dominująca pozycja małoefektywnego rolnictwa, dość słabo rozwinięta przedsiębiorczość oraz mała liczba przedsiębiorstw o ugruntowanej pozycji rynkowej, wokół których mógłby rozwijać się rynek usług kooperacyjnych. Zagrożeniem jest także odchodzenie od gospodarki opartej na węglu, co determinuje konieczność podjęcia zdecydowanych krok w kierunku transformacji rozwojowej LW Bogdanka S. A.

Mimo poczynionych dużych nakładów inwestycyjnych nadal ograniczeniem dla lokalnej gospodarki jest słaby stan wyposażenia powiatu w podstawową infrastrukturę techniczną, szczególnie jeżeli chodzi o transport i ochronę środowiska. Zły stan infrastruktury wpływa niekorzystnie na atrakcyjność inwestycyjną powiatu i jego niską zdolność do konkurowania o inwestorów zewnętrznych i turystów.

Innym czynnikiem ograniczającym konkurencyjność powiatu i jego gospodarki jest ciągle niska jakość kapitału ludzkiego i społecznego w powiecie. Ogólnie niskie wykształcenie mieszkańców, a także brak wiedzy i kluczowych kwalifikacji, powoduje, że duży odsetek mieszkańców ma niewielkie szanse na znalezienie zatrudnienia lub założenie własnej działalności gospodarczej. Przejawem tego jest niska aktywność gospodarza mieszkańców oraz niechęć do samoorganizowania się i działania na rzecz społeczności lokalnej. Wyżej wymienione słabości i bariery będą mogły być w znacznym stopniu ograniczone poprzez działania operacyjne zaproponowane w ramach przyjętych priorytetów.

W strategii przewidziano realizację następujących celów operacyjnych w ramach poszczególnych celów strategicznych:

Cel 1: Wsparcie konkurencyjności lokalnej gospodarki i rynku pracy

- 1.1. Modernizacja i rozwój podstawowej infrastruktury poprawiającej funkcjonowanie lokalnej gospodarki
- 1.2. Wzmocnienie organizacji sprawnego transportu zbiorowego
- 1.3. Rozwój zrównoważonego rolnictwa, w tym rolnictwa ekologicznego oraz przetwórstwa rolno-spożywczego
- 1.4. Wsparcie lokalnych inicjatyw gospodarczych
- 1.5. Rozwój przedsiębiorczości i instytucji otoczenia biznesu w powiecie łęczyńskim poprzez wzrost zatrudnienia oraz lepsze wykorzystanie zasobów ludzkich
- 1.6. Rozwój społeczeństwa informacyjnego i podniesienie innowacyjności
- 1.7. Promocja turystyczna oraz rozwój infrastruktury i produktów turystycznych
- 1.8. Wsparcie asymilacji imigrantów zarobkowych

W okresie ostatnich kilku lat ograniczone zostały problemy związane z bezrobociem, a problemem dla gospodarki stał się brak pracowników i konieczność zwiększenia udziału migrantów zarobkowych (szczególnie z Ukrainy) w lokalnym rynku pracy. Zwiększenie roli migracji zarobkowej staje się nadal istotnym wyzwaniem w kontekście utrzymania konkurencyjności gospodarki powiatu. Bez dobrze zorganizowanej podaży pracy (osób aktywnych zawodowo), trudno będzie zachęcać inwestorów do lokowania na tym obszarze swojego kapitału. Wyzwanie to staje się tym bardziej istotne, że Powiat Łęczyński wszedł w okres procesu starzenia się społeczności lokalnej, tzn. wchodzenia licznych roczników wyżów powojennych w wiek emerytalny. Wyzwaniem na najbliższą dekadę będzie przynajmniej częściowe utrzymanie osób w wieku emerytalnym na rynku pracy. Ponadto, nadal ważne jest zachęcanie miejscowej młodzieży do pozostania lub powrotu (po okresie studiów lub migracji zarobkowej) pracowników z zagranicy lub ośrodków metropolitalnych. Rosnące koszty utrzymania się w dużych miastach wpłyną na wzrost atrakcyjności mieszkaniowej obszarów peryferyjnych i tę szansę powiat chojnicki będzie starał się wykorzystać.

Koniecznym wydaje się także monitorowanie rynku pracy zwłaszcza pod kątem generowania miejsc pracy dla osób z wyższym wykształceniem, dlatego też wskazana jest współpraca z gminami zmierzająca do przyznawania preferencji inwestorom tworzącym miejsca pracy dla ww. osób. Jednocześnie należy wspierać i promować kształcenie w nowych zawodach, które będą rozwijać lokalny rynek pracy.

Źródła finansowania realizacji celu strategicznego 1, w szczególności:

- dochody własne,
- Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027,
- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027,
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027,
- Fundusze Europejskiej dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2021-2027
- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg,
- Program Inwestycji Strategicznych,
- Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych,
- Inne fundusze celowe.

Wskaźniki do monitoringu i ewaluacji

- długość zmodernizowanych lub przebudowanych dróg [km],
- czas dojazdu transportem publicznym do stolicy województwa [minuty],
- liczba połączeń autobusowych lub kolejowych między ośrodkami gminnymi powiatu,
- liczba połączeń autobusowych lub kolejowych między powiatem a ośrodkami powiatów sąsiednich,
- liczba podmiotów gospodarki narodowej,
- udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w liczbie ludności w wieku produkcyjnym,
- liczba pracujących,
- liczba udzielonych noclegów,
- liczba korzystających z noclegów.

Cel 2: Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie wykluczenia społecznego

- 2.1. Wsparcie rozwoju infrastruktury zdrowotnej
- 2.2. Zwiększenie dostępności do opieki społecznej
- 2.3. Integracja międzypokoleniowa i wsparcie seniorów
- 2.4. Rozwój szkolnictwa ponadpodstawowego, kształcenia zawodowego i jego integracja z lokalnym rynkiem
- 2.5. Upowszechnianie sportu i rekreacji oraz aktywności fizycznej mieszkańców
- 2.6. Cyfryzacja usług publicznych
- 2.7. Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego i jakości rządzenia w powiecie
- 2.8. Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspierania aktywności zawodowej w regionie osób starszych i z niepełno sprawnościami
- 2.9. Wsparcie lokalnych organizacji pozarządowych
- 2.10. Poprawa poziomu cyberbezpieczeństwa, szczególnie w zakresie danych publicznych

Podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców wymaga współpracy władz powiatowych z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami. Działania niniejsze powinny doprowadzić do wzrostu aktywności mieszkańców, a jednocześnie przyczynić się do eliminacji, a przynajmniej ograniczenia skali wykluczenia społecznego. Jednak przedmiotowego celu nie da się osiągnąć bez nowoczesnych i efektywnie działających organizacji pozarządowych. Organizacje te winny aktywnie uczestniczyć w działaniach na rzecz włączenia społecznego i aktywizacji lokalnej społeczności. Poprawa poziomu życia niejednokrotnie wiąże się z posiadanym wykształceniem i kwalifikacjami. W ramach niniejszego celu strategicznego prowadzone będą działania zmierzające do podniesienia poziomu kształcenia, a w przypadku kształcenia zawodowego dostosowania go do potrzeb pracodawców. Realizacja przyjętego celu wymaga również aktywnych działań prozdrowotnych. Skoordynowana polityka zdrowotna powinna objąć zarówno poprawę dostępności do wysokiej jakości usług medycznych, jak i profilaktykę zdrowotną. Za kluczowe uznano także działania skoncentrowane na rozwoju systemu wsparcia niesamodzielnych mieszkańców Powiatu.

Promocja i ochrona zdrowia mieszkańców należą do zadań własnych powiatu, dlatego też samorząd realizował będzie działania zmierzające do usprawnienia procesów profilaktyki i ochrony zdrowia na terenie Powiatu Łęczyńskiego. Na jakość udzielanych świadczeń opieki zdrowotnej wpływ mają warunki lokalowe placówek opieki zdrowotnej, standardy wyposażenia w sprzęt i aparaturę medyczną, jak również kwalifikacje personelu medycznego. W celu poprawy jakości usług z zakresu opieki zdrowotnej powiat wspierać będzie działania zmierzające do wzmocnienia i poprawy funkcjonowania szpitala i innych placówek medycznych zlokalizowanych na jego obszarze.

Źródła finansowania realizacji celu strategicznego 2, w szczególności:

- dochody własne,
- Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027,
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027,
- Fundusze Europejskiej dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2021-2027
- Program Inwestycji Strategicznych,
- Fundusze celowe.

Wskaźniki do monitoringu i ewaluacji

- edukacyjna wartość dodana,
- wyniki maturalne,
- liczba świadczeń leczenia szpitalnego,

- liczba ludności na ogólnodostępną poradnię zdrowia
- liczba miejsc w domach pomocy społecznej, liczba osób w wieku szkolnym,
- liczba osób w wieku poprodukcyjnym
- liczba organizacji pozarządowych,
- wielkość dotacji przekazywanych organizacjom pozarządowym,
- udział wydatków powiatu na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu
- liczba osób, które uzyskały wsparcie na podjęcie działalności gospodarczej
- liczba osób korzystających z pośrednictwa pracy,
- liczba osób korzystających z poradnictwa zawodowego,
- liczba popełnianych i wykrywanych przestępstw.

Cel 3: Poprawa atrakcyjności turystycznej powiatu

3.1. Rozwój infrastruktury wypoczynkowo-rekreacyjnej jako niezbędnego warunku do maksymalnego i dynamicznego wykorzystania predyspozycji turystycznych powiatu

3.2 Podniesienie konkurencyjności oferty turystycznej

3.3. Zachowanie i odbudowa dziedzictwa kulturowego

3.4. Promocja powiatu

Powiat łęczyński posiada potencjał do rozwoju turystyki, która powinna stanowić jeden z filarów jego trwałego rozwoju. Powiat dysponuje znacznym bogactwem zasobów środowiska naturalnego oraz obiektów historycznych. Ochrona tych zasobów wymaga nie tylko „twardych inwestycji” np. infrastrukturalnych, ale również podejmowania działań zmierzających do zwiększenia świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska i ochrony dóbr kultury. W ramach niniejszego priorytetu podejmowane będą działania zmierzające do ochrony zasobów krajobrazowych i przyrodniczych, w tym poprzez nadzór na stanem zasobów leśnych. Główne kierunki działania w obszarze niniejszego priorytetu powinny obejmować przeprowadzenie przeglądu miejsc cennych przyrodniczo i ich odpowiedniego oznaczenia.

Równie istotne co ochrona środowiska jest dbałość o posiadane dziedzictwo kulturowe. Obecność na danym obszarze obiektów zabytkowych jest bowiem jednym z czynników rozwoju turystyki na tym terenie. Zadbane i wyeksponowane zabytki przyciągają turystów. Na terenie powiatu znajduje się wiele tego typu miejsc, ale nadal część z nich pozostaje zaniedbana i niedostosowana do obsługi ruchu turystycznego. Utrudnia to odpowiednie planowanie działań podmiotów publicznych lub znalezienie dla nich odpowiedniego mecenatu w sektorze prywatnym. Konsekwentnie należy dążyć do ich

odbudowy i przywrócenia im funkcji turystycznych poprzez renowację i odpowiednie zabezpieczenie. Istotna w tym zakresie będzie ścisła współpraca z różnymi instytucjami, w tym z organizacjami pozarządowymi.

Źródła finansowania realizacji celu strategicznego 3, w szczególności:

- dochody własne,
- Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027,
- Fundusze Europejskiej dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2021-2027
- Program Inwestycji Strategicznych,
- Fundusze celowe

Wskaźniki do monitoringu i ewaluacji

- Ilość turystów odwiedzających atrakcje turystyczne,
- długość ścieżek i dróg rowerowych,
- ilość odnowionych/ odrestaurowanych/objętych ochroną zabytków
- liczba zorganizowanych imprez
- liczba wydarzeń kulturalnych
- liczba wypromowanych produktów turystycznych
- liczba miejsc noclegowych

Cel 4: Ochrona przyrody oraz adaptacja do zmian klimatu

- 4.1. Rozwój systemów małej retencji wodnej
- 4.2. Ochrona różnorodności biologicznej i zasobów przyrodniczo-krajobrazowych
- 4.3. Wzrost znaczenia odnawialnych źródeł energii
- 4.4. Zmniejszenie poziomu emisji zanieczyszczeń
- 4.5. Wzmocnienie systemu reagowania na ekstremalne zjawiska pogodowe

Powiat Łęczyński to lesiste obszary. Ma też na swoim terenie liczne obszary ochrony przyrody, w tym szczególnie cennej. Ponadto, teren powiatu cechuje względnie dużą ilość jezior, a naturalne tereny wodne stanowią rezerwuar retencyjny tego obszaru. Niemniej jednak znaczna część obszaru powiatu jest w znacznym lub ekstremalnym stopniu zagrożona suszą (zarówno atmosferyczną, jak i hydrologiczną lub rolniczą). Ponadto w coraz większym stopniu wpływ na funkcjonowanie środowiska mają ekstremalne zjawiska przyrodnicze. Lokalne konsekwencje będą także miały globalne zmiany klimatyczne powodujące wzrost temperatury powietrza oraz zwiększenie deszczów nawalnych i straty w lokalnym bilansie wodnym, z tych wszystkich powodów ważnym celem strategicznym powiatu będzie ochrona przyrody oraz adaptacja do zmian klimatu.

Rozwój Powiatu Łęczyńskiego wymaga inwestycji w szeroko rozumianą infrastrukturę związaną z ochroną środowiska. Należy dążyć do zwiększenia udziału terenów zielonych i samej zieleni zwłaszcza w sferze publicznej. Zielone (roślinne) i niebieskie (wodne) obszary pomogą w tworzeniu i utrzymaniu zróżnicowanego środowiska naturalnego, zwłaszcza w miastach.

Powiat wspierać będzie także działania zmierzające do rozwoju odnawialnych źródeł energii, w tym inicjatywy zmierzające do tworzenia instalacji produkujących energię z odnawialnych źródeł. Promowane będzie tworzenie skupisk małych źródeł wytwarzania energii ulokowanych blisko miejsca odbioru. Organizacyjnie i technicznie wspierane będą także działania zmierzające do wytwarzania energii elektrycznej za pomocą: agregatów, małych turbin, ogniw fotowoltaicznych, ogniw paliwowych.

Źródła finansowania realizacji celu strategicznego 4, w szczególności:

- dochody własne,
- Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027,
- Fundusze Europejskiej dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2021-2027
- Program Inwestycji Strategicznych,
- Program Mój Prąd,
- Program Czyste Powietrze.

Wskaźniki do monitoringu i ewaluacji

- powierzchnia zbiorników retencyjnych,
- liczba instalacji OZE w obiektach użyteczności publicznej,
- powierzchnia objęta formami ochrony przyrody,
- odsetek terenów objętych aktualnymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Cele strategiczne i operacyjne nie mają układu hierarchicznego i będą realizowane równocześnie, w zależności od dostępnych źródeł finansowania oraz zaangażowania się we wdrażanie strategii poszczególnych instytucji i podmiotów. Przyjęty układ celów wpisuje się w strukturę celów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030.

Cel 1: Wsparcie konkurencyjności lokalnej gospodarki i rynku pracy

- Modernizacja i rozwój podstawowej infrastruktury poprawiającej funkcjonowanie lokalnej gospodarki
- Wzmocnienie organizacji sprawnego transportu zbiorowego
- Rozwój zrównoważonego rolnictwa, w tym rolnictwa ekologicznego oraz przetwórstwa rolno-spożywczego
- Wsparcie lokalnych inicjatyw gospodarczych
- Rozwój przedsiębiorczości i instytucji otoczenia biznesu w powiecie łęczyńskim poprzez wzrost zatrudnienia oraz lepsze wykorzystanie zasobów ludzkich
- Rozwój społeczeństwa informacyjnego i podniesienie innowacyjności
- Promocja turystyczna oraz rozwój infrastruktury i produktów turystycznych
- Wsparcie asymilacji imigrantów zarobkowych

Cel 2: Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie wykluczenia społecznego

- Wsparcie rozwoju infrastruktury zdrowotnej
- Zwiększenie dostępności do opieki społecznej
- Integracja międzypokoleniowa i wsparcie seniorów
- Rozwój szkolnictwa ponadpodstawowego, kształcenia zawodowego i jego integracja z lokalnym rynkiem
- Upowszechnianie sportu i rekreacji oraz aktywności fizycznej mieszkańców
- Cyfryzacja usług publicznych
- Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego i jakości rządzenia w powiecie
- Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspierania aktywności zawodowej w regionie osób starszych i z niepełno sprawnościami
- Wsparcie lokalnych organizacji pozarządowych
- Poprawa poziomu cyberbezpieczeństwa, szczególnie w zakresie danych publicznych

Cel 3: Poprawa atrakcyjności turystycznej powiatu

- Rozwój infrastruktury wypoczynkowo-rekreacyjnej jako niezbędnego warunku do maksymalnego i dynamicznego wykorzystania predyspozycji turystycznych powiatu
- Podniesienie konkurencyjności oferty turystycznej
- Zachowanie i odbudowa dziedzictwa kulturowego
- Promocja powiatu

Cel 4: Ochrona przyrody oraz adaptacja do zmian klimatu

- Rozwój systemów małej retencji wodnej
- Ochrona różnorodności biologicznej i zasobów przyrodniczo-krajobrazowych
- Wzrost znaczenia odnawialnych źródeł energii
- Zmniejszenie poziomu emisji zanieczyszczeń
- Wzmocnienie systemu reagowania na ekstremalne zjawiska pogodowe

VI. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITOROWANIA STRATEGII

System wdrażania strategii

System realizacji strategii określa z jednej strony podmioty odpowiedzialne za jej wdrażanie, a z drugiej strony zapewnia konkretyzację działań służących realizacji przyjętych celów strategicznych. W proces realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Łęczyńskiego na lata 2024-2030 zaangażowane będzie szerokie spektrum podmiotów i instytucji obejmujących zarówno organy samorządu powiatowego jak i podmioty zewnętrzne skupionych wokół celów, priorytetów i działań zaproponowanych w Strategii. Zakłada się, że realizacja Strategii będzie odbywała się z zachowaniem zarządzania wielopoziomowego i współpracy z organami administracji rządowej oraz jednostkami samorządu terytorialnego wyższego (samorząd województwa) i niższego (samorzady gminne) szczebla.

Ponadto fundamentalną regułą związaną z systemem realizacji będzie poszanowanie zasady zrównoważonego rozwoju oraz równości szans i braku dyskryminacji. Ze względu na długoterminową perspektywę wdrażania Strategii określono najważniejsze zasady systemu, a szczegółowe rozwiązania będą uzgadniane i stosowane według potrzeb wraz z postępem prac. Należy podkreślić, iż zarządzanie strategiczne jest procesem „żywym”, wymagającym ciągłej kontroli i modyfikacji przyjętych rozwiązań, stosownie do zmieniających się warunków zewnętrznych i wewnętrznych. Dla jego powodzenia konieczne jest zaangażowanie nie tylko władz, ale również partnerów społecznych i gospodarczych, a także samych mieszkańców. Zaangażowanie podmiotów gospodarczych może przybierać formę partnerstwa publiczno-prywatnego, co stanowi dobrą praktykę w zakresie realizacji projektów inwestycyjnych.

Przyjęty system wdrażania zakłada realizację całego szeregu działań i projektów, przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych celów operacyjnych strategii. Część projektów została zidentyfikowana i ujęta w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym na lata 2024-2030 (Załącznik 1). Są to głównie projekty inwestycyjne powiatu, dla których zaplanowano dofinansowanie z budżetu samorządu powiatowego i źródeł zewnętrznych. Za wdrożenie tych projektów będzie odpowiadał głównie samorząd powiatu, bądź jednostki mu podległe (np. placówki edukacyjne, szpital). Proces przygotowania i realizacji tych projektów będzie na bieżąco monitorowany od strony finansowej i inwestycyjnej przez Starostwo Powiatowe w

Łącznej. Zakłada się, że duża ilość projektów pozostanie poza ramami Wykazu Kluczowych Zadań Inwestycyjnych i będzie wdrażana przez uprawnione do tego instytucje i podmioty. Głównym zadaniem władz powiatowym w tym zakresie będzie zidentyfikowanie i zmobilizowanie wszystkich potencjalnych projektodawców i wsparcie ich od strony szkoleniowo-informacyjnej w realizacji określonych typów projektów.

Poniżej zidentyfikowano najważniejsze instytucje i podmioty zaangażowane w proces wdrażania strategii powiatu łączyńskiego.

Główne instytucje i podmioty zaangażowane we wdrażanie strategii

Główną instytucją odpowiedzialną za wdrożenie strategii jest Zarząd Powiatu w Łącznej. Zarząd odpowiada za ogólną koordynację procesu wdrażania i monitorowania strategii. W szczególności odpowiedzialny jest za przygotowanie i wdrożenie projektów wynikających z Wykazu Kluczowych Zadań Inwestycyjnych. Instytucjami wspomagającymi w procesie wdrażania strategii są:

- Rada Powiatu, która powinna zadbać o promocję i właściwe zrozumienie strategii wśród społeczności lokalnej,
- Jednostki podległe samorządowi powiatowemu, w tym: Zarząd Dróg Powiatowych, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, itd.),
- Placówki szkolno-wychowawcze (szczególnie ważna rola nauczycieli jako liderów lokalnych),
- Placówki i organizacje kultury,
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu,
- Inne.

Instytucje partnerskie, zarządzające określonymi instrumentami i programami, w ramach których będą finansowane niektóre działania wynikające ze strategii, w tym:

- Urząd Marszałkowski (jako instytucja zarządzająca Funduszami Europejskimi dla Lubelszczyzny 2021-2027)
- KOWR
- Powiatowy Oddział Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości,
- PFRON
- Inne.

Do ważnych pomiotów, które w istotny sposób będą przyczyniać się do realizacji celów strategii, należy również zaliczyć docelowe grupy beneficjentów pomocy, w tym przede wszystkim:

- gminy wchodzące w skład powiatu (szczególnie w zakresie projektów z zakresu infrastruktury drogowej i wodno-kanalizacyjnej),
- przedsiębiorcy i ich związki,
- rolnicy i ich związki,
- koła gospodyń wiejskich,
- OSP
- bezrobotni,
- osoby podnoszące swoje kwalifikacje.

System monitorowania i oceny realizacji strategii

System monitorowania jest ważnym elementem w procesie wdrażania strategii. Dane z monitoringu służą do oceny skuteczności realizowanych działań i pozwalają na bardziej efektywne wydatkowanie środków publicznych. Zakłada się, że instytucją odpowiedzialną za ogólną koordynację i monitorowanie procesu realizacji strategii będzie Starostwo Powiatowe w Łęcznej. Zadanie to zostanie powierzone Wydziałowi Inwestycji i Rozwoju Powiatu. Zadaniem komórki będzie w szczególności:

- zbieranie i przekazywanie partnerom społecznym i gospodarczym informacji o dostępnych źródłach finansowania zewnętrznego (kierowanie potencjalnych beneficjentów do odpowiednich instytucji),
- wyrażanie opinii co do zgodności proponowanych zmian w dokumentach planistycznych z zapisami strategii,
- wyrażanie opinii co do zgodności ze strategią planowanych projektów wszystkich jednostek organizacyjnych Powiatu Łęczyńskiego,
- wydawanie opinii o zgodności planowanej inwestycji/zadania z zapisami strategii (w przypadku gdy taka opinia jest wymagana),
- inicjowanie i koordynacja opracowania średniookresowych dokumentów programowych (np. program rozwoju bazy oświatowej, program rozwoju usług społeczeństwa informacyjnego),
- informowanie społeczności lokalnej o istnieniu strategii i obranych kierunkach rozwoju, a także o postępach i efektach jej wdrażania. Ocena postępów we wdrażaniu strategii będzie dokonywana w cyklu rocznym i będzie oparta o zestaw bazowych wskaźników.

Ocena realizacji strategii rozwoju (ewaluacja)

Najbardziej efektywną metodą służącą do oceny realizacji Strategii oraz jej wpływu na wszelkie dziedziny życia jest ewaluacja, czyli badanie prowadzone w celu oszacowania skuteczności realizacji Strategii oraz jej oddziaływania w odniesieniu do celów strategicznych i problemów. Ewaluacja to ocena jakości i wartości interwencji publicznej pod kątem jej rezultatów i potrzeb, które ma zaspokoić. Celem ewaluacji jest określenie adekwatności, efektywności, skuteczności, wpływu i trwałości interwencji publicznych podjętych w związku z realizacją Strategii Rozwoju.

Ewaluacja jako narzędzie planowania i zarządzania strategicznego, powinna koncentrować się na rezultatach i wynikach oraz na ocenie szerszego kontekstu oddziaływania Strategii, a także dostarczać rekomendacji pozwalających efektywniej rozwiązywać realne problemy Powiatu. Z uwagi na okres wdrażania Strategii do 2030, zasadne jest przeprowadzenie oceny „połówkowej” tzw. *mid-term*. Celem badania w połowie okresu realizacji jest ocena wstępnych wyników interwencji takich jak: osiągnięte na danym etapie wdrażania produkty, rezultaty, stopień osiągnięcia celów, wykorzystanie środków finansowych oraz system wdrażania i monitorowania. Ewaluacja *mid-term* jest narzędziem służącym podnoszeniu jakości oraz trafności planowania strategicznego, ze względu na możliwość modyfikowania założeń Strategii w trakcie jej realizacji, w przypadku, gdy okaże się, że zmiany są niezbędne.

O potrzebie przygotowania ewaluacji *mid-term* zdecyduje Zarząd Powiatu. Konieczność wprowadzenia zmian będzie również identyfikowana na podstawie wyników branżowych analiz i sprawozdań jak również wniosków wydziałów Starostwa Powiatowego i jednostek organizacyjnych. Po zakończeniu okresu realizacji, właściwy wydział Starostwa Powiatowego rozważy konieczność i zakres przeprowadzenia ewaluacji *ex-post*. Jest to badanie podsumowujące, którego głównym celem jest określenie trwałości zrealizowanych działań oraz stopnia ich oddziaływania. Istotną rolę odgrywa odniesienie się do założonych w Strategii celów oraz ocena na ile udało się je osiągnąć.

Ewaluacja *ex-post* powinna obejmować również pozytywne i negatywne czynniki wpływające na wdrażanie Strategii, a także identyfikować ewentualne wystąpienie efektów niezaplanowanych. Wyniki ewaluacji *ex-post* służą nie tylko kompleksowemu podsumowaniu realizacji Strategii, lecz również powinny stanowić istotne źródło informacji w strategicznym planowaniu kolejnych interwencji rozwojowych. Niejednokrotnie informacje niezbędne do oceny rzeczywistego oddziaływania Strategii nie są dostępne przez wiele lat po zakończeniu jej realizacji, należy zatem pamiętać, że w niektórych przypadkach ewaluacja *ex-post* może

mieć ograniczoną wartość w zakresie dostarczenia pełnej oceny oddziaływania Strategii na rozwój powiatu łęczyńskiego.

VII. SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW

Wykres 1: Liczba ludności zamieszkujących powiat łączyński w latach 2014-2022	8
Wykres 2: Przyrost naturalny w Powiecie łączyńskim w latach 2014-2022	9
Wykres 3: Procentowa struktura ludności w podziale na główne grupy wiekowe w roku 2022 dla powiatu łączyńskiego (kolumna 1) i województwa lubelskiego (kolumna 2) i kraju (kolumna 3).....	11
Wykres 4: Uczniowie w poszczególnych typach szkół w roku szkolnym 2022/2023	14
Wykres 5: Podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności.....	21
Wykres 6: Liczba bezrobotnych w powiecie łączyńskim.....	24
Rysunek 1. Położenie powiatu łączyńskiego w województwie lubelskim.....	28
Rysunek 2. Gminy powiatu łączyńskiego.....	29
Tabela 1: Saldo migracji w powiecie łączyńskim z podziałem na osoby w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym, poprodukcyjnym.....	9
Tabela 2: Struktura ludności w powiecie łączyńskim w roku 2022 w podziale na podstawowe grupy wiekowe	10
Tabela 3: Prognoza demograficzna do 2035 roku.....	10
Tabela 4: Porównanie wskaźnika feminizacji w roku 2022.....	11
Tabela 5: Sieć publicznych i niepublicznych szkół ogólnodostępnych.....	13
Tabela 6. Liczba uczniów w zespołach szkół ponadpodstawowych w poszczególnych latach szkolnych (stan na 30.09.2022 SIO).....	15
Tabela 7: Podmioty według sektorów własnościowych.....	21
Tabela 8: Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie łączyńskim wg klasyfikacji PKD 2007 w latach 2022-2023	22
Tabela 9: Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie łączyńskim wg klasyfikacji PKD 2007 w latach 2016-2021.....	22
Tabela 10: Stan warunków mieszkaniowych w powiecie łączyńskim w latach 2017-2022 ..	23
Tabela 11: Liczba zatrudnionych w latach 2016-2021.....	24
Tabela 12: Stan zatrudnienia w 2022 r. w rozbiciu na płeć.....	24
Tabela 13: dochody budżetowe powiatu łączyńskiego.....	27
Tabela 14: Priorytety Komisji Europejskiej.....	46

ZAŁĄCZNIK 1: WYKAZ KLUCZOWYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH NA LATA 2024 -2030

Wykaz Kluczowych Zadań Inwestycyjnych stanowi integralną część systemu wdrażania strategii powiatu. Zawiera wykaz najważniejszych zadań inwestycyjnych powiatu, które będą realizowane w pierwszym okresie obowiązywania strategii, tj. w latach 2024-2030. Zadania te wynikają z celów operacyjnych strategii i ich wdrożenie przyczyni się do osiągnięcia określonych wskaźników przyjętych w systemie monitorowania strategii.

Przy wyborze zadań inwestycyjnych kierowano się następującymi kryteriami:

- wpływ realizacji danego zadania na cele strategii (głównie operacyjne),
- efektywność ekonomiczna zadania (powiązana z wpływem danej inwestycji na rozwój lokalnej gospodarki i rynku pracy),
- wielkość projektu (powyżej 50 tys. zł),
- efekt ekologiczny (wyeliminowanie bądź ograniczenie zagrożeń dla środowiska naturalnego),
- wyniki badań ankietowych społeczności lokalnej,
- zdolność powiatu do zapewnienia współfinansowania wybranych do realizacji zadań,
- możliwość współfinansowania inwestycji ze źródeł zewnętrznych.

Z uwagi na fakt, że na obecnym etapie prac trudno przewidzieć poziom i zakres dofinansowania poszczególnych zadań ze źródeł zewnętrznych, niniejszy wykaz zadań ma charakter wyłącznie indykatywny. Zakłada się, że zadania te będą dodatkowo zatwierdzone przez Radę Powiatu w trybie przewidzianym dla podejmowania tego rodzaju decyzji.

WYKAZ KLUCZOWYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH POWIATU ŁĘCZYŃSKIEGO DO REALIZACJI W LATACH 2024-2030

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot realizujący	Okres realizacji zadania	Wartość kosztorysowa Zadania (w zł)	Planowana wielkość nakładów w latach 2024-2030 (w zł)		
					2024 -2025	2026 - 2027	2028 - 2030
1.	Zielona i niebieska infrastruktura - odbetonowanie terenu parku szpitalnego SP ZOZ łączna	SP ZOZ w łącznej	2024 - 2025	7 300 000	7 300 000	-	-
	Doposażenie w sprzęt medyczny Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w SP ZOZ w łącznej	SP ZOZ w łącznej	2024	7 500 000	7 500 000	-	-
	Utworzenie Powiatowego Centrum Aktywności Społeczno- Kulturalnej w której mieścić się będzie bursa szkolna III etap	Starostwo Powiatowe w łącznej	2025 - 2026	8 000 000	-	8 000 000	-
	Budowa przyszkolnej hali sportowej przy Zespole Szkół im. Króla Kazimierza Jagiellończyka w łącznej	Starostwo Powiatowe w łącznej	2024	4 988 085,98	4 988 085,98	-	-

Odtworzenie budynku dworca kolejowego w Jaszczowie	Starostwo Powiatowe w Łęcznej	2024	1 021 000	1 021 000	-	-
Renowacja Cmentarza Żydowskiego w Łęcznej	Starostwo Powiatowe w Łęcznej	2024	153 100	153 100	-	-
Zagospodarowanie terenu wokół budynku dworca kolejowego w Jaszczowie	Starostwo Powiatowe w Łęcznej	2024-2025	2 353 000	2 353 000	-	-
Termomodernizacja budynku przy ul. Bogdanowicza 9	Starostwo Powiatowe w Łęcznej	2026	6 000 000	-	6 000 000	-
Budowa kompleksu boisk sportowych przy Zespole Szkół nr 2 w Milejowie	Starostwo Powiatowe w Łęcznej	2025	2 000 000	2 000 000		
Budowa kompleksu boisk sportowych przy Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Podgłębkiem	Starostwo Powiatowe w Łęcznej	2025	2 500 000	2 500 000		

Rewitalizacja zespołu pałacowego w Kijanach	Starostwo Powiatowe w Łęcznej	2024 -2025					
Przebudowa drogi powiatowej 2005 L Zezulin – Ludwin		2025-2027	10 000 000		10 000 000		
Przebudowa drogi powiatowej 2006 L Ludwin – Dratów kolonia		2028-2030	4 000 000			4 000 000	
Przebudowa drogi powiatowej 2007 L Dratów II – Dąbrowa		2028-2030	6 000 000			6 000 000	
Przebudowa drogi powiatowej 1564 L DW Nr 829 – Zwieprzycy Kol.		2025-2027	6 000 000	1 000 000	5 000 000		

	Przebudowa drogi powiatowej 1801 L Cyców – Bekiesza		2024 oraz 2026- 2027	4 000 000	2 000 000	2 000 000	
	Przebudowa drogi powiatowej 1802 L Garbatówka – Świerszczów		2025- 2027	15 000 000	3 000 000	12 000 000	
	Przebudowa drogi powiatowej 1800 L Świerszczów – Małków		2025- 2027	10 000 000	2 000 000	8 000 000	
	Przebudowa drogi powiatowej 1809 L Ciechanki – Zawadów		2027- 2028	5 000 000		1 000 000	4 000 000
	Przebudowa drogi powiatowej 2014 L Puchaczów – Turowola – Stara Wieś		2026- 2027	8 000 000		8 000 000	
	Przebudowa drogi powiatowej 2016 L Wólka łańcuchowska		2025- 2026	11 000 000	2 000 000	9 000 000	

Przebudowa drogi powiatowej 2017 L Trębaczów – Rossosz – Ciechanki		2025- 2028	9 000 000	1 000 000	2 000 000	6 000 000
Przebudowa drogi powiatowej 2021 L Zalesie – Kajetanówka		2024- 2025	10 000 000	2 000 000	8 000 000	
Przebudowa drogi powiatowej 2022 L Cyganka – Antoniów		2027- 2029	8 000 000		1 000 000	7 000 000
Przebudowa drogi powiatowej 2025 L Cyganka – Łysołaje		2027- 2029	14 000 000		2 000 000	12 000 000
Przebudowa drogi powiatowej 2027 L Jaszczów – Białka		2028- 2030	13 000 000			13 000 000
Przebudowa drogi powiatowej 2010 L Stefanów – Janowica		2025- 2027	8 000 000	1 000 000	7 000 000	

Przebudowa drogi powiatowej 2029 L Cyców – Kulik		2027- 2029	14 000 000		2 000 000	12 000 000
Przebudowa drogi powiatowej 2018 L DK 82 – Wygoda - Trębaczów		2027- 2029	6 000 000		1 000 000	5 000 000
Przebudowa drogi powiatowej 1714 L Piaseczno – Rozpłucie		2025- 2026	8 000 000	2 000 000	6 000 000	
Przebudowa drogi powiatowej 1625 L Rozpłucie - Kaniwola		2027- 2030	9 000 000		1 000 000	8 000 000
Przebudowa drogi powiatowej 2002 L DK 82 - Nowogród		2026- 2027	4 000 000		4 000 000	
Przebudowa drogi powiatowej 2001 L Stawek - Ludwików	Zarząd Dróg Powiatowych w łącznej	2027- 2029	6 000 000		1 000 000	5 000 000

Przebudowa drogi powiatowej 2004 L Kijany – Zezulin,		2024- 2025	17 000 000	17 000 000		
---	--	---------------	------------	------------	--	--